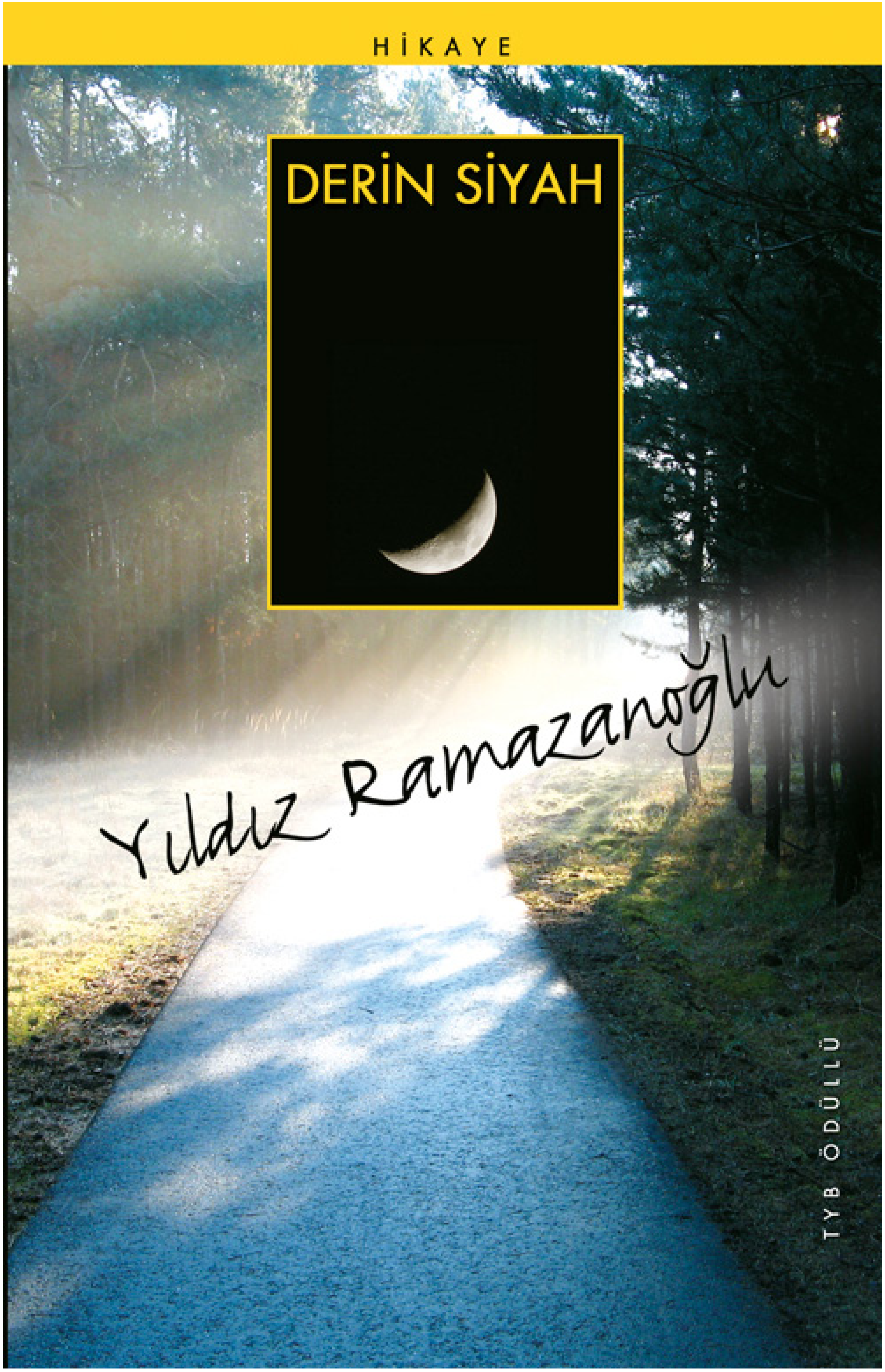

DERİN SİYAH


HİKAYE
DERİN SİYAH
Yıldız Ramazanoğlu
TYB ÖDÜLLÜ

iyiki kitaplar var...

DERİN SİYAH

Yıldız Ramazanoğlu

TİMAŞ

TİMAŞ YAYINLARI | 1650
Yıldız Ramazanoğlu Kitaplığı | 01

GENEL YAYIN YÖNETMENİ
Emine Eroğlu

EDİTÖR
Esma Ürkmez

KAPAK TASARIMI
Ravza Kızıltuğ

1. BASKI
Ağustos 2007, İstanbul

ISBN
978-975-263-592-0

E-ISBN
978-605-08-0222-1

TİMAŞ YAYINLARI
Cağaloğlu, Alemdar Mahallesi, Alayköşkü Caddesi, No: 5, Fatih/İstanbul
Telefon: (0212) 511 24 24 Faks: (0212) 512 40 00
timas.com.tr
timas@timas.com.tr
facebook.com/timasyayingrubu
twitter.com/timasyayingrubu

Kültür Bakanlığı Yayıncılık
Sertifika No: 12364

Yıldız Ramazanoğlu

1958 Ankara doğumlu. Ankara Kız Lisesi'ni ve Hacettepe Üniversitesi Eczacılık Fakültesini bitirdi. Birçok süreli yayında denemeler ve hikayeler yayınladı.

İÇİNDEKİLER

Mehtap Turu

Kaptan her derde deva gemiyi denizin açıklarına doğru gezdiriyor. Sanki soyu tükenen babalardan biri son bir atılışla ve hiçbir ayrıntıyı atlamadan kâğıttan bir gemi yapmış. Garip bir şekilde bir çocuk için zayi olan vaktine hiç acımadan, üstelik henüz konuşurken ne dediği anlaşılmayacak kadar minik bir oğlanın gönlünden geçen acayipliklere kulak vererek... Gemi öyle çılgın, öyle abartılı ve süslü. Rengârenk bir çocuğun düşlerindeki gibi ışıklı, graponlu. Havanın kararması kıvamını alıp son pembelikler de yok olunca, renkler iyice bir koyulaşınca başlıyor bu gezmeler… Hem de her akşam, hem de tam biz Edibe'yle akşam yemeğimizi yemek için denize bakan balkona yerleşir yerleşmez.

Üç gün boyunca her gece yarısı mehtap turu olacak.

– Tam on ikide sizi iskelede bekliyoruz.

Bütün evlerden insanlar el sallıyor. Biz de gitmeyiz ya, öyle el sallıyoruz. Kaptan her el sallayanı randevulaşmış sayıyor. Kimse bizi görmesin diye ışığımız sönük. İçimizin dip köşesinde ihtiyaten açık bıraktığımız bir lamba var tabii. Zifirî karanlık bir masadayız. Tabağımızdaki yiyecekleri göremiyoruz. Ama kaptan bizi görüyor.

Şu karanlık balkondan el sallayan bayanlara iyi akşamlar!

Dürbünle bakıyorlar mı ne! Gece karanlığında bu duyarlı hassas incelikli ses, elektrik akımı gibi bir anda yayılıyor ruhumuza. Farkedilmek hoşumuza gidiyor. Kaptan gece karanlığında varla yok arası yaşayan bütün kadınları ve çocukları ismiyle çağıracak sanki. Toparlanıyoruz. Çünkü görülüyoruz demek. Kayıp gitmiş hırkalarımızı, ölmeye yatmış kalplerimizi çekiştiriyoruz… Kaptanın sadece sesi var. Güven veren yüzünü, gemiye hâkimiyetini, bizi üç kuruş bilet paramıza tamah ettiği için değil, gerçekten kıymet verdiği için geziye davet ettiğini bu sese ekleyen biziz. Bir ses duymaya görelim, bu sesi çoğaltır, sahibinin tanıyamayacağı hale getiririz.

On ikiye beş kala Edibe haydi diyor, fırla. Her şey kaçıp gidiyor, bari bu gemiye binelim. Olacak şey mi? O kahrolası habis hücreler sapasağlam kolonları sarıp sarmalayıp dağ gibi kocanı götüreli daha ne oldu ki! Boğazına sıkışan lokmaların aşağıya şöyle kolayca kaymasını engelleyen yaralı bereli kolonları eliyle gevşetir gibi boynuna dokunuyor Edibe. Hadi hadi uzatma, diyor. Ne oldu bu depresyondaki kadına böyle? İçime bir kurt

düşüyor. Mehtabın nokta virgül bir pürüzü yok. Hava olağanüstü durgun, berrak, kıpırtısız. Gidelim diye tutturdukça kalbime bir sıkıntı oturuyor, şimdi kurt adamlar çıkacak diyorum içimden. Edibe hava karanlık diyor, ruj sürüyor. Kırmızı. Zaten yalnızız, diyorum. Kendim için, diyor. Sen bu ruju silmeden şuradan şuraya... demeye kalmıyor. Arabada gecenin karanlığında iskeleye doğru vahşi dar ve karanlık bir yolda uçuyoruz. Derin bir tedirginlikle gemiye binen neşeli yazlıkçılara bakıyorum. Çocuklu aileler, şortlu kızların bacaklarına bakmadan ilerlemeye çalışan sakallı adamlar var. Delikanlılar ve genç kızlar birbirlerini çapraz görecek şekilde çoktan konumlanmışlar. Bakışlarını hazır etmiş sabırsız kıpırtılarla olacak olanların vakti saatini bekliyorlar.

– Acele edin gemi hemen kalkıyor! Gece biri gösterirken tekrar buradayız. Her şeyin toplamı bir milyon. Bir paket sigara parası. Birkaç saniye sonra hareket ediyoruz.

Yetiştik diye bir mutluluk kaplıyor içimi. İyi ki dışarıda kalmadık, arabayı deli gibi kullandım ya, değdi işte. Geminin her şeye nazır gözde koltuklarından ikisine yerleştik bile diyerek seviniyorum. Beyefendi çılgın gibi beni arıyordur şimdi. Zavallı Aysel, ne kadarını duydu acaba? Nereye gitmiş olabilir? Çocukları bir an bırakmazdı, arabayı da almış, para da bırakmamıştım. Ah! Zavallı. Önce acıyor sonra da hiddet buyuruyordur. Günlerdir daraldıkça daralan göğsümü bir çırpıda deniz kokulu gece mavisiyle dolduruyorum. Edibe gözlerini yummuş, başını arkaya atmış, yeni kararların arefesinde biri gibi derin derin soluklanarak içini boşaltıyor. Herkes kendi fırtınalarıyla denize çoktan açılmışken kâğıttan gemiyi yüzdürdükleri yok.

– Arkamızdan saçınızı yolmayın. Nedamet fayda etmez. Düşünmeyin! Kararsızlığa boyun eğmeyin! Kıyıda kalmayın! Bir milyon, kalkıyor.

Kıyıdakiler kıpır kıpır ama tereddüt içinde paralarını denkleştirmeye çalışıyorlar. Kıyıda kalmak gemide olacak eğlenceleri daha da büyütüyor insanların gözünde. Kıyının her şeyi aşikâr, tekdüzedir artık. Gönüller gemiden ve yoldan yana akmaktadır ya, gerekçeler ışık hızıyla sıralanır. Kıyı olacağını olmuştur; orada taş kıpırdamamaktadır, keşfedilecek hiçbir şey kalmamıştır. Gitmek öyle mi? Bir gemiyle aydan serpilen ışık tozlarının altına doğru yüzmek... Gemi görününce mi gözlerinin derinliklerine doğru hiç bakılmamış kadınlar ve erkekler, sönmüş bir ocak gibi görünmektedir

kıyıda? Yoksa toprak kendi içine çekilip gizlerinin üzerine katlandığında ve ses vermediğinde mi gemi çıkagelmektedir! Hazinelerle, hüzünlerle ve renk renk ateşlerle kaynamakta olan karalar, tam ne zaman kapkara görünmektedir? Gemi beyaz, bembeyaz. Üzerine diledikleri renkte yazgıları yazıp yaşayabilecekleri söylencesini yayar insanlara fısıltıyla... Farklılık, bambaşkalık vadeder. Ama herkesi aynı süflî yerden yakaladığından kimselere fark ettirmeden tutkuları birörnekleştirir. Mesela kadınlar noktalama işaretlerine kadar hep aynı hikâyeyle aldatılmakta, kirlenmiş-kutsal, aynı kelimelerle dolaşıma sokulmaktadır. Bu durumda kadınların akıllarından geçenler de, bir ileri bir geri hamleler de, sonrasında yaşananlar da hep aynıdır. Aynı aynı aynı...

…..

Aradan yarım saat daha geçmesine rağmen bir iki saniyeye kadar kalkacağımızı tekrarlayıp duruyordu genç adam. Garip bir etkileyiciliği vardı. Hem yolcu diye ölüyor gibi, hem kimseye eyvallahı yok. Gözlerinde vahşi gel-gitler var. Hiç tekin bir adam değil. Bir yandan çığırtkanlık yapıyor, bir yandan da içi öfke dolu söyleniyor kısık bir sesle:

- Kansızlar sizi, gezme dendi mi?

Bu adam kimin nesidir gece vakti, gözleri kan çanağı gibi. Neyse diyorum, neyse ne!

Her yanından fışkıran ışık ve boya gösterileriyle gözümüzü boyayan geminin çürümeye varmış eskiliğini birden fark edip dehşete kapılıyordum ki motorun gümbürtüsüyle zangır zangır titreyerek denize açıldık.

İnanılmaz derecede kalitesiz bir ses düzeni içinden kulakları patlatan bir gürültüyle yola çıktık. Buna “canlı müzik” deniliyordu.

Tamaaara tamaaara paraları verdin kumaaara.

Boyun damarları artık tamamen ortada olan delikanlının üzerinde bir fanila bir de kirden yağ gibi parıldayan kot pantolon vardı. Üst üste giydirilmiş birkaç insan saklıyordu sanki derisinin altında. Duruma göre katlarda bir yırtık oluşuyor, saklı kişiler derideki kesiklerden yüzlerini gösteriyorlardı. Belli ki mikrofona bağırarak meşhur olan yüzlerce hemcinsi gibi sanatçı muamelesi görmek yerine bir tayfa gibi kullanılmak ağırına gidiyordu. Hem çığırtkan, hem biletçi, hem şarkıcı. Giyimi de aşağılama doluydu. Yolcular, bu da ne, canlı müzik bu mu, diye dudaklarını kıvırıp kollarını bağladıkça sizin gibileri semtime bastırmam ya! diyen ifadesiz bir

yüzle karşılık veriyordu. Daha bismillah demeden gerilmişti ortalık. Güneyden doğudan kuzeyden her yerin havası vardı çocukta. Kızlara bir bakmıyor bir vahşice gözünü dikiyor. Hepsini kendini kontrol ederek bilinçli yapıyor. Bir hınç bir edep gidip geliyor. Önde birkaç kız şarkılara eşlik ediyor, şu mikrofonu bize bir uzatsa diye kirden yağ gibi parıldayan kot pantolonlu şarkıcıyı gözleriyle yiyip bitiriyorlar. Artık ağaçlara bağlanan bezler yerine mikrofona bağlanan sesler dilek tutmak gibi bu sahillerde çoktandır.

Bağrıma basıyorum, yar diyerek taşları.

Nereden biliyor bu çocuk bu kadar eski şarkıları.

Parayla saadet olmaz, ettiğin sana kalmaz...

Eski şarkıları hiç bilmeyen yolcular ortada bir anormallik olduğunu fark ediyorlar ama, herkes ötekinin yeni bir şarkı istemesini, bu ağır sorumluluğu üstlenmesini daha münasip görüyor. Gürültüden kendimizden geçiyoruz. Şu tatil gecesinde beyefendi taklidi yapar gibi kravatlı, takım elbiseli iki adam şarkıcının salınımları arasından gözlerini kırpmadan Edibe'ye bakıyorlar. Edibe küfürler ederek kan kırmızı rujunu siliyor. Gördün ya, kendin için olmuyor Edibe! Oldurtmazlar asla. Bizi izleyen yakamozlara dalmaya çalışıyoruz. Mehtap bir lamba gibi tepemizde, iyiyi kötüyü ayırt etmeden hepimizi ışıtıyor.

Gençler oynamaya başlıyorlar. Gece her türlü çizgiyi aşma cesareti veriyor. Çizgi artık sadece çocukların defterlerine kalemle yaptıkları eğri titrek karaltılar kadar anlamsız. Sanki yıllardır bu gemideyiz. İnsanlar bir ailenin fertleri gibi karşılıklı oynuyorlar. Tam gece yarısını bir geçince başlıyor bu samimiyet. Karmaşık duygularının pek de peşine düşmeden animatöre teslim oluyor yolcular. Animasyon yapan, oynayan oynatan genç tıpkı şarkıcıya benziyor, sanki arada işaretleşiyor ve insanlarla el altından alay ediyorlar. Sizi tatilciler! nefreti bir parlayıp bir sönüyor. Bu ikilide karışıp gitmeyen, direnen bir yan var.

Dönüş için vadedilen saat çoktan dolmuş. Kıyıdaki ışıklar tamamen kayboluyor. Ay devrilip gidiyor. Edibe minik bir dua kitabı çıkarıp çenesi titreyerek okuyor. Şarkıcı bize sesleniyor.

- Elleriniz var mı sizin!

Karşı kıyı hiç görünmüyor.

– Kaldırın ellerinizi, çırpın şimdi, oldu işte! Oluyormuş gördünüz mü? Burada ben şarkı söylerken kayıtsız kalamazsınız! Gecenin ikisi diye birlikte olduğunuz topluluktan ayrı bir yol tutturup uyumaya kalkışamazsınız!

Çocuk bizi ele geçirdi artık. Bu şehirden bir gemi dolusu insanı ele geçirmiş olmanın keyfiyle, usulü dairesince eğlenemeyenlerin başından aşağı bin bir ince hakareti boca ediyor. İkide bir şu neşesiz kadınları kim aldı buraya! diyerek dikkatleri üzerimize topluyor. Kimilerinin bu dalgın duruşumuzu eleştiri gibi almalarına neden olarak bizi zor duruma düşürüyor. Herkes korkuyor şarkıcının gazabından. Kirden yağ gibi parıldayan kot giymiş oğlanın sinirli hareketleri, çoğu okumuş, okudukça hacimlerini küçültüp daha dar yerlere sıkışmayı öğrenmiş olan bir gemi dolusu insanı sindirmeye yetiyor.

Oğlan keyifleniyor, genişliyor; tişörtünün kollarını iyice sıvıyor, üzerinde çalışılmış pazuları görünüyor. Yukarıdan aşağıya hep birilerini ele geçirme duygusu. Kocanı yeniden ele geçirmek için şunları şunları yapmalısın. On sekizindeki kızların bile aklı yok sende. Bakın ama bu sürekli yangından mal kaçırma hali. Ben şöyle dingin derin ve kendiliğinden bir aşk istiyorum. İste iste. Bu kafayla bir kocasına sahip olamadı dedirtirsin insanlara. Edibe’ye bakıyorum. Ne kadar solgun. Gözlerinin ışığı kısılmış. Gencecik Edibe. Geceler boyu kocasının iyiliklerini anlatıyor. Hiç değilse bir çocuğumuz olsaydı da onunla avunsaydım ömür boyu, diyor. Ölü canın her bakışı, her hali kutsal ve aziz.

Ya ben! Benimki, gaflet anında su uyur düşman uyumaz misali, yankesiciye çarptırılmış içi boş bir cüzdan sanki. Savaşmalıymışım, kendimi yeniden kanıtlamalıymışım. Çocukları özlüyorum. Keşke inada bindirip de çocuklarımsız bu tekinsiz yazlığa gelmeseydim! Edibe’ye nasıl iş bulunacak? Ben onur meselesi yapıp bu adamın evinden bir çöp almadan çıksam mı, para savaşı mı başlatsam? Nereden başlasam? Donmakta olan insanın olan biteni hiç anlayamadan yavaş yavaş uyuşarak ölüşü gibi ölüyorum. Derin bir karanlığa hiçbir acı duymadan yuvarlanıyorum. Sert bir yere çarpma ihtimalini ortadan kaldıran bir hafiflikle düşüyorum ince uzun kuyulara… Görücüler onu ilk getirdiklerinde, ilk göz göze gelmede duyulan hafif sarsıntı çıkıp geliyor. Sarsıntıyı usulca siliyorum. Geriye fersiz gözlerle birbirine bakan kadın ve erkek kalıyor. Usulen evlenecekler. İşim

kolaylaşıyor; bir anlık sarsıntıya tutunan beraberlik başka bir anlık sarsıntıyla bitecek. Acımasın diye bir ağrı kesici arıyorum el yordamıyla, kocaman karışık çantamın içinde. Gözlerim yorgunluktan kapalı.

Şarkıcının metalik sesi haykırıyor.

– Uyumayın!

– Ne uyuması, ölüyoruz!

– Ölemezsiniz! Bana eşlik edeceksiniz.

Bize bir şey ödetecek bu çocuk. Yüzü gece gibi kararıyor. Yanan bir köyden kurtulmuş son kişiymiş de dumanlarıyla çıkıp gelmiş, kendini bu gemide bulmuş sanki. Annesi yok mu bunun! O da biteviye yakılan bir köyü mü söndürüyor bir yerlerde, başka yerlerde durmadan yenilenen bir duvarı mı yıkıyor? Annesini getirin bu çocuğun! Sesim yok artık, yok demek ki… Çünkü bağrışlarıma kimse dönüp bakmıyor, oradan anlıyorum ki sesim yok. Duyulmayan ses yok demektir. Ben yine de içimden kaybolduk! diyorum. Kaptan nerede, diye soracağım. Tam bu esnada yanımızdaki çocuklu ailenin reisi de karısıyla misket oynuyor. Kadın eşarbının içinden fırlayan saçları zapt etmeye çalışıyor, kendi üslubunca dengeleri bozmadan eşlik ediyor kocasına. Gözler Edibe hanımda ve bende. Haydi! diye sertçe kalkın işareti yapıyor karanlık suratlı animatör. Edibe bu kadarı fazla der gibi yüzüme bakıyor.

Biz bir aileyiz, diye gürlüyor şarkıcı. Bir arada yaşıyoruz. Aynı gemiyi paylaşıyoruz. Böyle ayrılık gayrılık olmaz!

Herkes sinirli bir tavırla bize bakıyor. Ben sadece denize ve ufka bakmak istiyorum. Karanlığı delip karayı görünceye kadar…

– Eller havaya!

Oynar gibi yapsak mı? diye yüzüme bakıyor gönlü yaralı Edibe. Korkunç bir bakışla onu durduruyorum. Olacakların sorumlusu sensin, anlamında omuzlarını silkiyor. Kaptan nerede? Bu gemi nereye gidiyor? Süslü lambalardan biri rüzgârdan patlıyor. İncecik cam parçaları hemen önümüze saçılıyor. Bir şey olmaz, diyor animatör bilmiş tavırlarla. Yolcular neler oluyor, diye sormuyor. Kaptan biliyordur ne yaptığını. Yılların kaptanı. Herkes el çırpıyor ya, artık müziğin ritmiyle alâkası kalmıyor el çırpmaların. Ritim de yitip gidiyor.

Son durum: Gecenin karanlığında sağa sola yatarak giden bir geminin içindeyiz. Saat sabahın üçü. Birbirimizle konuşamadan, gözlerimizle demiştim, dediydin kavgası yapıyoruz bir süre. Edibe. Meraklı Edibe… Bir gün bu meraktan öleceksin ama bunu yalnız yapmalıydın, diyorum kulağının içine bağırarak...

Şeytan artık alenî göründü görünecek. İçimize doluyor. Yüzlerimiz gecenin laciverdine bulanmış. Kaybolduk, diye bağırıyorum. Edibe ellerini yüzüne kapatıyor. Müzik kesiliyor. Birkaç bebek ağır gürültüye rağmen uyumuş. Uykuda kaşları çatık. Bebekler ilk hıçkırıklarının ardından yaşamlarının ilk kâbusuyla da tanışıyorlar anlaşılan... Dalgalar çürümüş gemiyi dövüyor. Bir insan uğultusu denizin üstünde yüzüp duruyor. Şarkıcı mikrofonu büyük bir ciddiyetle alıyor, vahşi gözleriyle en öndeki kızları jet hızıyla tarıyor. Kızların hayran bakışlarında bir azalma olmadığı görüldükten sonra otoriter bir hatip edasıyla mikrofonsuz kolunu sonuna kadar kaldırıp kesin şunu, diyor. Kaybolduk. Kaptan soğukkanlı olmanızı istiyor!

Herkes ayağa fırlıyor. Gemi bir yöne batacak gibi yatıyor. Herkes kaptanı görmek istiyor artık. Animatör yerlerinize! diyor. Hatta biraz kabalaşarak itiyor insanları. Batıracaksınız gemiyi! Kaptan elinden geleni yapıyor. Oturun dedim size! Hatta uyuyun. İlk kez uyumamıza izin veriliyor ama artık gözler hiç kapanmamacasına açılmıştır. Yine de bir adam bu komutu yerinde bularak ceketini başına çekiyor. Şarkıcı oğlan reistir artık, çünkü otoriter bir ses çıkarmaktadır kafasının içinden. Birkaç kişi yolun nasıl bulunacağına dair ürkek bir ses tonuyla bildiklerini konuşmaya başlıyorlar. Tecrübeler muhtelif. Gemide hiçbir yiyecek yok. Gece vakti bu kötü niyetle bakan adamlarla bir gemide. Kocamın ruhu yankesici kızın yanından gelip gidiyor. Üzerimize bir günah siniyor. Edibe’nin hayallerine karışıp gidiyorum; kocasının ona incelikli seslenişleri serpiliyor üzerimize ay ışığından. Edibe’nin korku ve yorgunluktan bacağı seğirmeye başlıyor. Sıkılmasın diye görmezden geliyorum. O da artık ölmüş kocasının yanından gemiye geliyor. Meraklı, tedbirli, tedarikli Edibe. Bir kurumla yanındaki yüzü gözü kirlenmiş yolculara bakıyor. Çantasındaki kolonyalı, sabunlu mendilleri çıkarıyor, ellerini sildikçe siliyor.

Ben hâlâ eve gidip ellerimi rahatça yıkamaktan yanayım.

Ses Tutulması

Bir el çocuğun üstünü örttü, adamla kadının üzerinden yorganı usulca sıyırdı. Minareden mi yoksa yerin yedi kat altından mı geldiği belli olmayan ses, hiçbir şeyi atlamadan her bir yaprağa, her bir pencereye değerek etrafa yayılıyordu. Adamla kadının aralık bıraktığı pencereden, duvarların arasında büyümeye çalışan çırpı bacaklı akasyanın mevsimlik kokusu içeriye doldu. Koku ve ses uyuyanları şafaktan bir evvelki şölene kaldıracaktı. Rüya oyaladı durdu uyuyanları. Olayların gerilimi arttı, renkleri çoğaldı. Hayaller kadınla adamın tenine yapışmışlardı âdeta. Birbiri ardı sıra ekleniyorlar, kendilerini adamla kadının göğsüne bastırıyorlardı. Akasyaların yaprakları milyonlarca kez bir şeyler mırıldanarak titreştiler. Biraz dikkat edilirse bu baygın kokunun esasen akasyanın kokusu olmadığı hemen anlaşılabilirdi. Gerçi arada akasyanın baygın kokusunun işin içine katıldığı oluyordu ama…

Nereden geldi bu farklı koku. Kayboldu. Bilinmedik koku.

Pencereden giren ses uyuyan bedenlerin üzerinden sabırlı dokunuşlarla geçiyordu. Akşamdan aklı karışık yatanların aklını yeni güne hazırlamak ister gibi. Ses kabarmış kalpleri yatıştırdı. Çocuğun uykusunu hafifletti. Sabahın karanlığında daha minareden gelen ilk kelimeyle ortalığı tarifsiz bir hercümerç kapladı. Kaygı ve sevinç aynı anda dolaşıma girmişti. Rüyayla gerçek yer değiştirecekken bir yanından bir yanına dönen çocuğun üzeri örtüldü yeniden. Adamla kadının üzerindeki yorgan biraz daha sıyrıldı. Onlar ölümün derinliğinden dirime uyanamıyorlardı. Kalp atışları yavaşlamış, akasyanın yapraklarıyla aralarında bir imtizaç kurulamamıştı.

Hafiften kapı gıcırtıları... Musluktan akan suyun şırıltıları… Dede banyoya geçmiştir...

Çocuk gözlerini açmadan uyandı, güldükçe gülüyordu. Kafesteki saka kuşları çılgınca ötmeye başladılar. Dışarıdan da kuşlar geldiler. Mahallede basacak toprak bulamayan kuşlar, içindeki çiçekleri kışın kurumuş olan balkon saksılarına kondular. Kadının canı bu baharda yeni çiçekler fidelemek istememişti. Evleri yüksek bir apartmanın ikinci katındaydı. Çiçeklerin yaprakları egzoz kokuları yüzünden griye dönüyor, hepsi aşağıya

sarkıyorlardı. Fütursuzca silkelenen halılar yüzünden de renk renk çiçeklerin üzeri toz, saç ve kırıntılarla kaplanıyordu her gün.

Müezzin ilk kelimeyi söyledi, devamı gelmedi bir türlü. Tuhaf bir sabah. Adam bir sinirle kalktı. Müezzine la havle çekti. Kim uykusunun canına okumaktadır bu kör karanlıkta...

Kadın bir örtü attı kafesin üstüne. Kuşlar ve çocuklar kessinler seslerini. Daha okul servisinin saatine çok vardır ve kadınla adam uykularını alamamışlardır. Çocuk müezzinden duyduğu kelimeyi oyun gibi biteviye tekrarladı. Sinir bozucu bir ses.

Kadının uykusu kaçmıştır artık. Gözleri kapalı, öfkeli bir el çaydanlığı seri bir şekilde ateşe koymuştur. İyi ya, kalktık! Ne yapsalar ne etseler ses takılmıştır. Ve hep aynı sayhayı haykırmaktadır hâlâ. İlk kelime, tek bir kelime. Ötekiler?

Adam bekledi. Kadın göğe baktı. Çalar saatin daha çalacak vakti gelmemiş ki. Karanlık. Karanlık kolay, diye düşündü adam. Gün ağarmadıkça sorumluluklar başlamaz, gerilimler uzakta kalır. Uyku gündüzün acılarını uyutur, unutturur.

Yine de bir anormallik vardı. Her gün birbiri ardınca gelmesine alışılmış olan şey gecikiyordu. Aslında aydınlığa ve güne yerini bırakmada karanlık sorun çıkarmadı. Yıldızlar edebe aykırı bir şey yapmamış, mutat olduğu üzere göğü boşaltmışlardı.

Kara atlasa bir kesik atılıyordu nihayet. Ama gün ışımıyordu bir türlü. Adam ve kadın sinirli sinirli dolaşmaktaydılar evin içinde.

Adamla kadının hareketlilikleri çoktandır en asgari düzeye inmişti. Kadın yemeği ateşe zar zor koyuyor, temizlik yapacak zaman bile bulamıyordu, renkli camdan geçen hayallere bakmaktan. Dedeye hatırı sorulmadan haftalar geçiyor, çocuğun derslerine, veli toplantılarından sıkıntıyla dönülen günler hariç bir türlü bakılamıyordu. Hangi üniteye gelmişlerdir, bu yıl hangi konular işlenecektir. Bilmiyordu kadın. Akşam da adam ve kadın bin bir hayalin koşuşturmalarını izleyince kendileri bizzat ağır işler yapmışlar gibi koltuklarında bitap düşüyorlardı. Yorgun ve perişan atıyorlardı kendilerini yatağa. Sanki yüz hayat yaşamış, yüz kez üst üste eğlenmişlerdi. Saka kuşlarının cıvıltılarından bile, renkli camın içindeki hayatların seslerini bastırdıkları gerekçesiyle rahatsız oluyorlardı. Yem vermek desen

unutup gitmişlerdi çoğu kez. Dede-torun gizlice beslerlerdi kuşları. Değil mi ki alındılar bu eve, neyse nasipleri alacaklar.

Çocuk sıkılıyordu. Uykulu ve uyanık hayallerin içinden çıkıp legoların saçıldığı odaya gelen kadına çocuk kıra gidelim dese, kadını alırdı bir düşünce. Kırlara ya, kırlara. Pikniğe demektir bu. Nasıl hazırlanmalı ki diye içi daralırdı kadının. Apartmanda oturan kimi kadınlar için piknik lafı başlı başına bir panik sebebidir. Bıçağı, peçeteyi, kibriti, suyu, çayı, tuzu ve daha birçok şeyi unutmayacaksın. Muhtemel esintiler için herkese bir hırka almayı ihmal etmeyeceksin. Çocuğun topunu alıverseydin ya, biraz daha çok ekmek koysaydın ya serzenişleri de cabası. Bunlar da önemli değil. İşin zor tarafı, hafta sonları ünlülerin gündelik hayatlarını görüntüleyen programları kaçırmak istemiyordu kadın. Çünkü ünlülerin birçoğu evlerinin, bahçelerinin, mutfaklarının görüntülenmesine binbir nazla razı oluyorlardı zaten. Bu yüzden haftaya diye vadedilen birçok çekim yapılamıyordu.

Adam ah! diyordu. Bu şehir beni öldürecek. Kadının gözlerindeki yürekler can alıp can verdi. Karanlığa doydum, dedi adam. Artık gün ağarsın. Saatler geçti, ne güçlükle görünen gök parçasındaki yırtıkta en küçük bir genişleme, ne sesin sahibinden ilk kelimeden sonra gelen cümle.

Kelime tek başına yetimlerin başını okşadıkça -ki onların kolları uzana uzana uzamıştır- yetimlerin önündekileri hep uzağa iteleyen yiyicilerin içini bir kurt kemiriyordu. Onlar safiyye uykularında yüzdükçe bunlara bir od düşüyordu sanki. Gökteki yırtık bir kaygı olup bir kasvet olup çöktü şehre.

Müezzinin göğü zahmetsizce ağartacak sözleri düşmüyordu ki mahalleye. Apartmanlara çarparak bizimkilerin apartmanına, bizimkilerin penceresine ulaşsın. Yüksek binaların arasından dolanıp camdan cama vuracak ışık bekleniyordu. Ufka baktı adam elini alnına siper ederek. Karşıdaki apartmanların pencereleri göründü. Tüllerin arkasındaki hareketlilikten anlaşılır yeni gün biraz da. Karşıdaki tüller de kıpırdamayınca, bu bir çetin iş, dedi kadın. Bu müezzinde bir iş var. Bu havada bir sıklet var.

Çocuk uyudu uyudu uyandı. Ashab-ı Kehf uykusu değil ya, uyanacak. Ortalıkta bir sızımlık ışık. Zifiri karanlık. Kadın hayretle çocuğa baktı. Güle oynaya giyiniyor çocuk. Camdan bakıyor, gülüyor, aşağıda hazır olan arkadaşlarına sesleniyor, el sallıyor. Ne karanlık diye bir hayret nidası, ne de bir endişe. Kadın öylece kalıyor. Zaman evdeki herkese aynı hükmü

yürütmüyor. Her kişi farklı bir zaman içinde. Günün ağarmaması sadece kadına ve adamadır. Çocuğun günü çoktan ağarmıştır.

Çaydanlığın suyu çekildi, kadının nutku tutuldu artık. Çocuk dedesini aceleyle öptü, incecik kollarını şafak vaktine doladı.

Dede her şafak vakti ayaktadır ve olanlara şahitlik eder. Ona geceyi gündüze tebdil edecek cümleler son kelimesine kadar söylenmiştir. Gecenin her şeyi kalın bir örtüyle bürüdüğü, ölüm provalarının kol gezdiği, uykunun demlendikçe demlendiği bir vakitte dede, musluk şırıltısı, terlik tıkırtısıdır çocuk için. Boğazını yıllardır üç hamlede fakat kimseyi rahatsız etmemek için sessizce temizlemekte, suyla arınıp odaya döndüğünde, çocuğu da geceden sıyırıp almaktadır. Çocuk hiç kıpırdamadan arkadaki gözüyle izler her şeyi.

Eprimiş bir örtünün üstünde iyi şeyler olmuştu. Görünmez misafirler önce dedenin etrafına üşüşmüşler, sonra öylece de gitmişlerdi. Çocuk gözlerini hiç açmamıştı bile bunları görürken. Her şeye uyurken şahit olmuştu. Dedenin dudaklarının pıtırtısı durunca, birileri örtüyü iki ucundan tutup gülüşerek katladılar. Bir tören sevinciyle yapmışlardı bunu.

Dışarıda siyahtan sonra koyu kırmızılıklarla, giderek pembelerle şafak, gecenin içinde, doğum için geri dönüşü olmayan bir yolda bebeğin ilerlemesi gibi ilerliyordu. Sabahleyin okula çocuk uğurlamak için erkenden balkonlardaki yerlerini almış olan kadınlar okul servislerini gözlerlerken yüzleri pembe pembeydi. Onlar, şafağı birbirlerinin yüzlerinde görürlerdi ancak.

Yıldızlara gelince... Onlar hep hoşça kal derler, hiç elvedâ demezler. Ama bu şehirde binalar onların görülebileceği bir aralık bırakmamışlardır. Sadece gözlerini kapatınca varlıklarını hissederler yıldız severler. Görmeye görmeye herkes farklı bir yıldız modeli oluşturmuştur kafasında. Yuvarlak, elips, yumru. Parıltılarına dair hayaller benzer sadece.

Çocuk gözlerini hiç açmadan günü ağarır. Onun gününü evde sadece dedesi ağartır. Dua et denildiğinde, bilgisayar istemekten, silme “pekiyilerle kaplı karneler” dilemekten önce “Dedem ölmesin!” demesi bundandır belki.

Adamla kadının yürekleri göz göz olmuştur. Onları uyandıran her şeye, herkese bir sitem bir sitem. Sanki vurgun yemişler, sanki akasya yaprağı, su

şırıltısı, terlik tıkırtısı ve çocuk gülüşü yaşamlarının en önemli hazzını bir sıkıntıya dönüştürmüştür.

Çocuk bir keyifle yeni doğan güneşin tadını çıkarmak için kapıyı çarptı koştu okul servisine. Dede pencerenin yanına oturdu, eline bir kitap aldı. Adamla kadın önce pencereden karanlığa baktılar, sonra birbirlerine. Yatağa doğru yürüdüler.

Mor Gülümseme

ama bundan dolayı kimse bana papatyalardan
örülmüş bir taç vermeyecek
aksine tacın varsa onu çalarlar
benim kimlik kartıma kadar çaldıklarına göre
demek benim ayakkabılarıma özeniyorlar
o kadar kolay olmadığını ve o ayakkabıların içinde
24 saat üzerinden 24 saat acı çekildiğini bilselerdi
Lale Müldür-Buhuru Meryem

Yıl sonu gösterisi birazdan başlayacaktı. Kadınlar ve çocuklar kültür merkezinin kapısında göründüklerinde akıllı uslu oturmuş, ud hocamın gelmesini bekliyordum. Günlerdir yanımda gezdirip de açamadığım kadın dergisinin vaktiydi. Fotoğrafa baktım. Güneşli bir günde cezaevi avlusu. Parmaklıkların içinde bir görüş günü. İçerde bir genç kadın. Dışarıda iki genç kadın. Derginin muhabirleri. Altta bir fotoğraf daha. Bir apartmanın önündeki kanepeye oturup kameraya gülümseyen birbirine sarılmış biri büyük diğeri küçük iki kadın. Yaklaşıyorum: İçerdeki genç kadınla ona sarılmış küçük bir kız.

Çocuklar tavşan, arı, kelebek her kılığa girmişlerdi. Kostümler özenle hazırlanmıştı. Sadece "yüzü morarmış, kurdelesi yakasından düşmeye başlamış küçük kız" kostümü yoktu. Fare zehiri içirilen kız rolü şu pembe yanaklı çocukların hangisine verilebilir?

Vitamin içmediğini anladığında, kendinden geçtiğinde, içinde ısındığı kucakta bir tespih böceği gibi kıvrıldığında, tıpkı kendisi gibi yarı baygın olan annenin kolları daha gevşememişken, birbirine kenetlenmiş kirpiklerini güçlükle aralayarak, bana bu şeyi sen mi yaptın, diye göz bebeklerindeki son ışığı konuşturduğunda... Genç kadın gittikçe uzaklaşan ışığın içinde bir şey görmüştü. Görmüştü ve küçük kızla gözleri birbirine kilitlenip kapanmıştı.

Fare zehirinin o çabuk ve geriye dönüşsüz etkisini düşünüyorum. Ama dönmüş işte. Anneyi kurtarmışlar.

Hikâyeler ne kadar karmaşık görünürlerse görünsünler bir cümledirler aslında: Üniversitedeyken sınıfından bir adam sevmiş, evlenmiş, küçük kızı doğurmuş, bakacak kimsesi, baktıracak parası yokken okulu bırakmış, siyasi denilen bir suçtan baba cezaevine, anne öfkeli baba evine.

Cep telefonları çalıyor. Evet hayatım, rahatça geldik. Birazdan müsamere başlayacak. Bol kazançlar. Babalar çok çalışıyor. Arabalar, pahalı ront kıyafetleri, markalı eşarplar, hep uykudan kalkmış gibi mahmur kadın sesleri, maun ağacından yapılmış genç odaları kazanacaklar. Bu mutlu gün kadınların video çekimlerinden izlenebilir. Annelerde güpegündüz abiye kıyafetler. Çocuklar amaçsızca sağa sola koşturarak gülüyorlar.

Resimdeki küçük kız da öyle gülümsüyor. Annesi saçlarını arkadan toplamış, karpuz kollu bir elbise giydirmiş, gülümsetmiş. Makine gülümsemesi işte. Bir kameraya “patates” demek. Bir apartmanın önündeki kanepeye oturmuşlar. Sanki yüzü zehirin tesiriyle morarmadan biraz önce.

Haber içimi bir anafor gibi içine alıyor. Üniversitenin sıralarına dirseklerimi dayadığım gün belirsizlik zehirinin içime aktığını hatırlıyorum. Bu bölümü istememiştim. Hangi bölümü istediğimi bilmiyordum. Hiçbir şey hakkında kesin fikirlerim yoktu. Beynimin içinde eklektik bir erkek vardı. Öyle biri yoktu. Özendim genç kadına biraz da. Çünkü üniversiteye adım attığı gün yazgısı çıkmış karşısına. Demek ki yazgı, amfiye daha ilk ders için girdiğinde yükselen sıralara şöyle bir bakmıştır, henüz bomboş duran üçüncü sıradaki kızda tutulmuştur gözü. Birkaç dakika içinde tamamen dolacak olan sırada o an hiç kimse yoktur. Bir el herkesi ve her şeyi bir an için durdurarak kaderin yolunu açmaktadır sanki. Kız gelecekten habersiz üzerine değen gözü hisseder. Başını kaldırır, utanmasını gerektirmeyecek kadar uzaktaki genç adama merakla bakar. Küçük kızın ruhu orada yaratılmıştır. Bedeni içinse aileleri ikna süreçlerinin gerektiğini o dakikada kimse bilemez. Bilemez, çünkü adam tereddütsüzce işaretleyen bakışlarını kızın üzerine salmasının ardından, yürüyüp amfinin öteki ucuna gider.

– Program başlıyor, dışarıda öğrenci kalmasın.

Okul müdürü seslendiğinde ud hocam hâlâ gelmemişti. Benim amacım, bilinen şarkıları icra edip durmak değildi. Kendi ritmimi arıyordum. Sesimi bulmaya çalışıyordum. Başka enstrümanları da deniyordum. Perdesiz olanları. Perdesiz sazların içe kulak veren, çıplak sesini.

Çocuklar çağlayarak gösterilerin yapılacağı salona girdiler. Sular çekildi, sesler kesildi. Resimdeki küçük kızın gülümsemesi öyle duruyordu. Salondaki çocuklara karışıp gidecekti ama annesi elinden sımsıkı tutmuştu.

Genç kadın apartmanın en tepesindeki bir aralığı kısa bir süre önce keşfetmişti. Her gün okuldan gelince kızını alıp buraya çıkıyor, kucağında okşayarak düşünüyordu. Küçük kız hiç sarılmadığı kadar burada sarılabiliyordu annesine. Genç kadın kocası cezaevine girdiğinden beri babasının evinde, incelikli, oylumlu acılara uğradı. Şaibeli damat yüzünden işini kaybeden babanın başvurduğu her yer duvar olmuştu. Bu “saray apartmanı”ndaki kapıcılık işi beklenmedik bir vesileyle ortaya çıktı. Annesine göre bir iyilikleri karşı gelmişti. Yerüstüne normal daireler gibi pencereleri olan, rutubetli ama genişçe bir kapıcı dairesi. Buraya sığınmak güngörmüş ailenin yeni yetişen gençlerini kötü etkilemişti. Sürekli bunu düşünüyor, suçluyordu kendini genç kadın. Küçük kız dayıları ve teyzeleriyle geçinemiyordu. Bir santim bile mahrem alan yoktu anneyle kıza. Çatı arasındaki bu yerde gözlerini kapatır, kocasının yüzünü karşısına alır, ellerini tutar ve ilk göz göze geldikleri andan itibaren olanları, tarih sırasına göre yaşardı bıkmadan.

Güneş batıyor. Bebek doğdu doğacak. Karnı burnunda salıncağa biniyor. Bu park yeni yapıldı. Henüz kimsenin haberi yok. Sallandıkça zincirler gıcırdıyor. O şimdiden kayıp gidiyor hayatlarından. Şimdiden kızıyla siyam ikizleri gibi kaynıyorlar birbirlerine. Sıcak havaya rağmen bir ürperti var içinde. Gönül kışı başladı başlayacak. Çünkü o hiç konuşmuyor, okulu bitmiyor, duydun mu, arkadaşları tutuklamışlar diyor, durmadan sallıyor salıncağı. Soğuyan elleri belinden bir tutup bir bırakıyor, kavrayamıyor. Bir de son gözleri. Gözlerinde kayıp gidecek yıldızın şimşek hızındaki parıltıları çakıyor. Gri paltosu, hiç uymayan kahverengi atkısı -bu uyumsuz atkı benim karizmam derdi- kızarmış kanlanmış gözleri. Konuşacakken babasıyla annesi giriyor odaya. Tekrar. Tekrar. Tekrar. Babasıyla annesi giriyor odaya. Tam bir şey söyleyecekken. Siyah bir tül iniyor. Oksijen yok. Kalbi sıkışıyor. O bedenini babaya çeviriyor. Yüzünü alıyorlar küçük anneyle küçük kızdan. Uzun sürmez. Ortada bir şey yok. Üzülecek bir şey yok. Olup bitene hayır! demek, o kadar. Ortada bir şey yok. Bir şey yok.

Küçük kız da sever olmuştu bu daracık odayı. Apartmanın tamirat malzemelerini bir kenara istiflemiş, yer açmışlardı kendilerine. Acılarını

kimsenin şehadeti olmadan yaşayabildikleri tek insansız yeri.

Arkadaşı onu ısrarla aramasa, bulabileceğim bir yer biliyorum diye yukarı çıkmakta inat etmese yolundaymış her şey. Muhabirlere kurtardılar beni diyor, o ânı lânetle anarak. Soruyor sonra: Annem söyledi mi okumayı sınıfta ilk sökenin o olduğunu, erken gelen kırmızı kurdelesini, önden üç dişinin birden aynı gün döküldüğünü, bileklerinin inceliğini, çantasının ağırlığını.

Dergiyi öyle bırakıyorum sehpaya. Arkama yaslanıyorum. Çocukların çıkışını bekleyen bir kadın göz ucuyla bakıyor habere. Buyurun, diyorum. Değmek istemiyor. Gerek yok. Bu uzaklık iyidir. Varlıklı bir adam tarafından özenle seçilmiş güzel bir kadın. Büyük bir pazar kahvaltısından kalkıp gelmiş muhtemelen. Aynadaki suretine doyamadan çıkmış evden. Mütereddit. Böyle bir haberi bu şık mekâna, bu neşeli güne taşıyan da kim. Çarşaf gibi ortalığa açarak.

Resimdeki genç kadın muhabirlere gülümsüyor. Onun için gelmişler ya. Terbiye gereği mor da olsa mavi de olsa gülümsüyor. Bu gülümsemeye yaklaştıkça masumiyetimden son kalanları da kaybediyorum. Amfideki sıramı, kitaplarımı, arkadaşlarımı. Elimi habere koyuyorum. Kolumun altından habere bakan kadın hafifçe iç geçiriyor: Birilerinin bunları yaşaması, birilerinin iyi ki ben değil, diye şükretmesi içindir. Bu hissiyat salona hızla yayılıyor. Bir şükür bir şükür. Şükür kaplıyor her yanı.

Zehiri boşaltması, parmağıyla suyu karıştırması, gündelik okul hikâyesini kuş gibi cıvıldayarak anlatan küçük kızın sözünü keserek ‘vitamini’ içirmesi. Saçlarını okşayarak. Dayısının kötü kokulu şampuanıyla yıkanmış saçlarını. Bir kere söz verildi ya, çocuklara özgü bir inatla her sabah her akşam bıkmadan istenen denizkızı şampuanından alınacak. Birazdan buna gerek kalmayacak. Çocuk unutmaz. Dedenin böyle saçma bir isteğe ayıracak parası yok. Artan mavi suyu aceleyle başına dikiyor.

Çatı arasını en yakın arkadaşına da olsa söylememesi gerekirdi. Terslik işte. O dakikada çıkageliyor. İlla ki arıyor. Zalim kadın. Önsezileri çok güçlüdür. Kapıyı kırdırıyor. Komadan son görüntülerle çıkışı. Kirpikler aralanıyor: Anne sen mi ha.

Teselli genç kadına sızacak hiçbir yer bulamıyor. Ben kılıfın üstünden parmaklarımla oynaya oynaya udun akordunu bozuyorum. Kadın

dergisinden gelen muhabir kızlar ve genç kadınla birlikte kırmızı kurdeleye takılıp gidiyoruz.

Birazdan ud hocam gelecek. Bugün hangi parçaları geçeceğimizi bilmiyorum. Notalar iyice karışmış.

Yol Hikayesi

Ey başlamaya direnen yol!
Bilmiyorsun nereden başlayacağını...
Ali Ahmet Sait (Adonis)

Bu şehirde hep kayboldum. Bazen arabayla kayboldum. Bazen de arabayı park edip yürüdüm, arabayı kaybettim. Ama bütün bunlar güzergâhın dışına çıktığımda ya da şehrin öteki ucundaki bir arkadaşımın evini aradığımda oldu.

Yoğun kar yağışı başladığında işten dönüyordum. Kaybolmam için bir sebep yoktu.

Arabanın yürümesi sadece el ve ayaklara devredilmiş bir eylemdi benim için. Kodlanmış güzergâhı yıllardır sorgusuz sualsiz böyle katederim. Ev ile iş arasındaki yola serilmiş bir beden. Bedenin kalıbına göre şekillenmiş bir yol. Zamanla hayat da vücudun şeklini alıyor. Yolun eğimine göre eğilip bükülen bedenimin, koltuğumun ve yol çizgilerinin kaçınılmaz uyumu bu. Rahatımı ve güvenliğimi tehdit edecek tüm uyaranlara araba gereken tepkiyi veriyor. Trafik bir ışıkta yavaşladığında, mendilci çocuklar, cam silmeci çocuklar ellerindekileri bir silah gibi doğrultarak yaklaştıklarında, duvara benzer ifadesiz bir yüz doğruluyor arabadan. İki taraf arsızca bakışıyor. Utanmanın sınırları aşılıyor. Bir el cam kapatma düğmesine basıyor. Çocukların yüzüyle yüzüm arasındaki ortak hava ikiye bölünüyor. Ben bir yanda kalıyorum onlar bir yanda. Gereksiz kornalar çalındığında ise radyonun sesi yükseltiliyor. Böylece yol, sinirlerim bozulmadan gideceğim yere güvenle akıyor.

Öyle değil işte. Kayboldum. Hem de sadece işten eve dönerken.

Bu yol nereye gidiyor diye sorardım hep. Yolun içinde yürüyen insanlardan yolu bilmeyenler çoktu. Nasıl gidebilirim dediğimde hep yanlış tarif ettiler. Yol sorulunca bilmeyen de dayanamıyor, kendinden emin tavırlarla anlatmaya başlıyor.

Artık iki tür soru da anlamlı değildi. Kar yolu kapamıştı ve hiçbir yere gidemiyorduk. Arabada bir süre radyo dinledikten sonra akü ve benzin bitmesin diye her şeyi kapattım. Kendimi kilitledim. Etrafımdaki araçlara

baktım. Yan arabada bir adam benimle ilgileniyor. Vakit hayli geç olmuş. İşten dönen bir kadın olabileceğim unutuldu herhalde. Gecenin bir vakti bu kadın yollarda ne arıyor! Üçüncü dünya kadını muamelesi. Sebepler unutuldu, sonuçla baş başa kaldım yine. Bulunduğum yer neresi bilmiyorum. Bu şehir kurgusunu hep değiştiriyor sanki. Hiçbir ayrıntıyı öğrenemiyorum. Daha doğrusu kaybolarak öğreniyorum. Buralara bildiğim ve beni bilen bir şehri bırakıp geldim. Kozmopolit bir yer, kaybolur giderim. Kimse kimseyle ilgilenmez de rahat ederim diye düşündüm. Adam zorla ilgileniyor. Benim bir süredir derdim başka. Arabanın içinde ateşlere atılıyorum, fırtınalara tutuluyorum: Hikaye yazıyorum kalbimden. Her zamanki istikâmetimde gittiğimi sanarken yolumu bu yüzden şaşırdım. Her günkü sapağı bulamadı elim ayağım.

Adama bakıyorum. Gözlerini kırpmıyor. Tacizdeyim. Aslında bir şeye kızıyor: Böyle araba kullanmalar, yolda kalmalar, ışıltılı oto yollara çıkmalar. Durum kötü. İki durum birden var. Hangisi daha iyi? Durumlardan durum, tacizlerden taciz beğenmek mevkiindeyim. Hikâyemi yazdırmayacak aklı sıra. Neyse! Bir şey çıkmaz. Ortalık insanlarla, arabalarla dolu. Gözlerimi kapatıp koltuktan aşağıya doğru kayıyorum biraz. Yüzümü beyefendinin görüş alanından alıyorum. Kar yağışı hızlanıyor. Araba karla kaplanıyor. Kollarımı bağlayıp yazıyorum.

İnsan, birilerini, yaşarken suçüstü yapıp kayda geçirecekse kendi hayatından başlamalı.

Yazmak için hayatımı en başa alıp seyrediyorum. Küçük değişiklikler, milimetrik zaman kaymaları yapıyorum. Hayatî bir diyalogda sadece vurguyu bir kelimeden başka bir kelimeye aktarıyorum mesela. Bu kadar fark edilmesi güç oynamalarla hayatın seyri değişir mi? Değişiyor. Senaryo bu. Oyuncular, ama biz gerçekten acı çekiyoruz şimdi diyorlar. Mevcut duruma alışıp gitmiştik. Oyunda bu oynamalar yoktu. Durdurun şunu. Yönetmen – o benim- artık yapacak bir şey yok diyor sıkıntıyla. Bu bizim öngörmediğimiz bir şey. Senaryo iyileri birbirine yaklaştırdıkça reji ayırıyor mesela. İyiler sahne için sırasını bekliyor. Sıra bir türlü gelmiyor. Film çığırından çıkıyor. Öykünün aslına sadık kalma vaatleri şöyle dursun, yönetmenin öyküyü kafasına göre rezil etmesine kimse müdahale edemiyor. Oynayan, yöneten, itiraz eden hep aynı aslında.

Adam nefreti yoğunlaştırıyor. Olay şu sanırım: yol kapalı, vakit bol ve adam kendi yolunda yararlılık göstermeye çalışıyor. Yoğun kar yağışını durduracak merci yok. Giderek arabalarla beraber kara gömülüyoruz. Kar yağmasına gerek yok. Zaten bir damla yağmurla trafiğin kilitlendiği bir şehirdeyiz.

Adam bu ahval içinde bile sorumluluğunu unutmuyor. Bana doğru tehditler savurarak konuşuyor. Duyamıyorum ama anlıyorum. Yün eşarpla sarınmışım. Saçlarım da hiç görünmüyor. Sorumluluk duygusu burada başlıyor. Gözünden çakmaklar çıkarıyor. Eliyle tehdide benzer bir işaret yapıyor. Buraya kadar iniyor gece vakti. Çok oyalandım. Hep oyalandım. Yazmak istiyorum. İşime yarayacak, yolumu açacak bir anıya dönüyorum. Kaldığım yere.

Dün gibi gözümün önünde editörün gözlüklerinin üzerinden yüzüme şefkatle bakışı. Sekizinci kattaki derginin basamaklarını dinlenmeden çıkışım. Küçücük yaşım. Üstat soruyor: Ne yazıyor derginin logosunda. Gördüğünüz gibi bu bir düşünce dergisi. Yazılarınız iyi başlıyor ama düşüncesizce kayıp gidiyor. Ciddiyet içinde başlayan metin mecrasından sapıyor.

Doğru söylüyordu. Alınan ekonomik kararlar, tasarruf tedbirleri, diye başlamışken, bisiklet hayalini bu yıl da kalbine gömmesi gerektiği söylenen çocuğun içinin göçmesine getiriyordum lafı. Zindanlarda çürüyen üniversiteli gençlere verilen sağlık hizmetlerinin iyileştirilmesinden söz ederken ocağın üstündeki tavanın sapına takılıp kızgın yağlarla yanan kadına kayıyordu yazı. Çünkü yarın görüş günüdür. Acaba gösterirler mi. Mazgaldan gökyüzüne bakmak hala yasak mı? Melamin bardakları kabul etmişler mi. Bu bardakla çayın tadını tam alabiliyor mu. Teması nedir böyle sürüp giden bir yazının. Üzerine kızgın yağ dökülen bir kadının öyküsünden ana tema çıkmaz. Sekiz katı merdivenleri inleterek inerken bir kuş uçup gitmişti içimden. Şimdi yazmak değil yaşamak ve biriktirmek vaktiydi. Daha parmak kızdım ben.

Ta ki bu arabanın içinde ömrümün önemli bir kısmını yol esiri olarak geçirene dek. Hipnoz olup giderken. Durmadan sizi seviyorum diye bağrışan radyo diskjokeyleri artık beni sevmesinler diye radyodan kopunca. Motorun ve yolun sesiyle uyuşan beynimin içinde bir monitörün kapağı açılmıştı da yazılar öyle akıyordu sanki.

Artık her şey kalbime vuruyor. Yol içinde yollar gidiyorum. Ayrıntılara takılıyorum. Evin önüne geldiğimde araba duruyor. Monitör durmuyor. O durmadan çıkamıyorum bu girdaptan. Yol bir metafora dönüşüyor. Arabayı tenhaya çekip babası ölmüş küçük bir kız gibi ağlıyorum hayali kahramanlarıma. Sonunda bir söz yankılanıyor içimde. “Amor fati: Kaderi sev!”

Yola gelince: Yazmaya başlayalı beri kaybolmayı adet haline getiriyorum. Bilmediğim yollarda solu kapıp gidiyorum. Selektörler, iyice yaklaşmalar, refüjlere itmeler, el kol işaretleri. Ne oluyor. Bir kadın soldan gidiyor. Bu serseri şehre prim vermiyorum. Gaz pedalını seviyorum.

Kardan hiçbir şey göremiyorum. Ayaklarımı hissedemiyorum. Ellerim de karıncalanıyor. Hikâyem kayıyor. Bir uçurumun yamacında duruyor. Yardıma ihtiyacım var. Kimse var mı. Durum’a bakıyorum.

Yorulmuş, pörsümüş, acıkmış, üşümüş ama orada, görevi başında. Yardım gelmez ve yol açılmazsa şehrin göbeğinde, altı şeritli ana caddede altı koldan hep birlikte ölebiliriz.

Ayaklarım var mı. Uykum var. Gözlerimi açamıyorum.

Milenyum Acısı

İfâkat Hanım sabahleyin eline tespihini alıp tülün arkasına geçtiğinde mahalleli üçüncü milenyum uykusundaydı. Sanki ortalığa öldürücü bir gaz yayılmış, insanlar sessizce göçmüşlerdi bu dünyadan. Terkedilmiş gibi ıssızdı sokak. Çöpleri yoklayan kediden, oyun için erken mesai yapan bir çocuktan başka hayat emaresi yoktu.

Gece ışıklar sabaha kadar yandı, insanlar dünya gezegeninin uzaydan çekilmiş fotoğraflarını ekranlarda seyrettiler. Yarıdan çoğu karanlık bir ışık topuydu dünya. Kimi yerler samanyolu gibi aydınlıktı. Birbirlerini kutlayıp duranlar hayatlarının geri kalanını yeni bir bin yılda geçirecek olmanın heyecanıyla sarhoş olmuşlardı olmasına ya, kaygı verici haberler de yok değildi. İfâkat Hanım'ın yaşadığı mahalle dünyanın uzaydan karanlık görünen yerlerinden birine düşüyordu. Bilgisayar bulunan evler parmakla gösterilecek kadar azdı. Borsanın nasıl bir şey olduğunu da bilen yoktu. Yine de kaygı gelip buldu mahalleliyi. Üçüncü milenyuma girilecekti birazdan. Borsa göçecek. Bilgisayarlar çökecek. Saatler duracak. Kâhinlerin yüzyıllar öncesinden bildirdikleri olayların şifresi çözülecek. Çözüldükçe kimler ölecek kimler kalacak. Başına felaket ve devlet kuşu konacak insanların tarifleri tamamen açık edilmişti ama felâkete uğrayacaklara dair alâmetleri mahalle sakinleri pek üzerlerine alınmamışlardı. Korku ve umut arasında gidip gelen insanlar on ikiye birkaç dakika kala durdular. O müthiş an geldiğinde, gong çalındığında, hep özlemini çektikleri şeyler birileri tarafından cömertçe bağışlanacakmış gibi nefeslerini tuttular. Işık hızıyla bu güne dek kapısı hiç aralanmamış bâkir bir ülkeye fırlatılmak için denetimden çıktıklarını hissettiler. Sunucular heyecan içindeydi. Hiçbir şey eskisi gibi olamayacaktı artık. Seyircileri mancınıkla pembe bulutların üzerine yollamaya hazırlandılar.

İfâkat Hanım bulaşıkları yıkamış süzülmeye bırakmıştı. Soğuyan yemekleri dolaba koydu. Fayansı sildi. Yerdeki kırıntıları ıslak parmağıyla topladı. Öldürmeye kıyamadığı bir iki karıncayı itinayla alıp pencereden attı. İki bin yılına mutfaktan yatak odasına her zamanki yorgun adımlarıyla geçip gitti.

Yarın toplantı vardı. Aklı Mehmet'in derse katılması için göndereceği kızdaydı. Üniversiteden sınıf arkadaşı. Bu ev ders eviydi yıllardır. İfâkat Hanım'ın doğum telaşları dışında hiç sekteye uğramamıştı bu hizmet. Kocasıyla ilişkisi evlenince bir elmanın iki yarısı olunduğunun en büyük kanıtıydı. Dostları yıllardır hiç değişmemişti ve doğal çevrelerinin dışına hiç taşmamışlardı. İki ölü doğumun ardından gelmişti biricik oğul. Mehmet'in okula başlaması ailece ilk dışarıya karışmaları oldu. Radyo, televizyon ve gazete girmeyen evi Mehmet'in okulda olan her şeyi anlatan sesi dolduruyordu. Dışarının sesi içeri girmesin diye camları çift cam yapmışlar, pencereleri de ayrıca kalın süngerlerle bantlamışlardı. Sohbetlerde kızların uzak durmalarını öğütledikleri bir yerden, üniversiteden gelecek olan konuk kız ürkütüyordu İfâkat Hanım'ı.

Gece boyunca insanlar heyecan içinde aa Sidney, aa NewYork diyerek havai fişek gösterilerini izlediler. Karamsarların anlamadığı bir şeyleri anlamış olan sevinç içindeki kalabalıkların parmaklarına zaplaya zaplaya kramp girerken, İfâkat Hanım dünyaya bu müstesna gecede bile bulaşmadı. Hiçbir görüntü ona ulaşmadı. Gevşeyen pencere süngerlerini kuvvetle bastırdı parmaklarıyla. Işıkları söndürüp usulca yattı kocasının yanına. Ağrısız sızısız heyecansız girdi İkibin'e.

İfâkat Hanım'ın evi mahallenin tek müstakil eviydi. Bu eve gelin gelmişti. Gelmeden önce ev taba rengine boyanmıştı. Gelin hanımın tek isteği olmuştu bu. Her yerden kolayca fark edilirdi bu yüzden. Ev yokuşlarıyla meşhur bir semtin dik rampalarından birinin tepesine yapılmıştı. Bu dolmuş çıkmaz otobüs geçmez sokağa tırmanmak yüzünden mahalleli, kadını erkeğiyle dal gibi incecikti. İfâkat Hanım kiloluydu. Evden nadiren çıkar, bu dik yokuşla pek işi olmazdı. Okumuş kadındı da ne okumuştu, işte bunu bilen yoktu. Bir de yatır vardı sokakta. İlk asfalt atılacağı zaman yolun ortasından kalkmış dikilmiş. İşte tam türbenin yanından geçerken yol bu yüzden iyice daralırdı. Rampada kalan araçlar pencereden sokağı seyreden kadınlara bir eğlence olurdu uzun kış geceleri. İfâkat Hanım'ın kırk yılda bir yüzü kapalı olarak kocasının açtığı kapıdan arabaya binmesini kadınlar perdelerin arkasında durup izlerlerdi. İfâkat Hanım, bir de kutsal günlerde ziyaret edilen yatır. Mahalleye rengini veren iki sır.

…..

Sağ salim Milenyuma girilip sabah olunca, pembe bulutların pembesi gidip bulutu kalınca, bulut da tepesine çıkmış insanları mahalleye bir bir indirince öğleye doğru herkes ayıldı. Aralığın sonu gelmiş. Hala odun kömür alınamamış. Çocukların yazılılardan aldığı kırık notlar öylece duruyor. Bu tarafa ne zaman otobüs seferleri tahsis edilecek. Bakkala yollanan çocuklar da ekmeğe zam haberiyle elleri boş gelmiş. Her şey aynıydı. Ders ve sohbet de.

İfâkat Hanım beş kırmızı cildin içinde ne varsa sayısız kere tekrarlamıştı talebelere. Her seferinde aynı şevki duyardı. Kendi heyecanını taklit ediyordu artık.

Bakın burasını önemine binâen tekrarlıyorum der, öksürürdü muhakkak… Boğazını temizlemesi, arada bir duygu yoğunluğu yüzünden sesi boğuklaşarak durması, bir yanda altına alıp topladığı bacaklarını öbür yana değiştirmesi, dersin aynı cümlelerine tekabül ederdi. Gözünü birine dikmesi hayra alâmetti, özel ilgisini gösterirdi. Bu da genelde onun beden dilini hiç kaçırmadan izleyen kişi olurdu. Yeni gelen, şaşkın biri. Aysel mesela. Mehmet'in arkadaşı.

Ders Osmanlıca okunuyor, itinayla şerh ediliyor ya, dayanamıyor:

– Hocam yorulmasanız da doğrudan güncel dille anlatıverseniz.

İfâkat Hanım, canı sıkılarak gözlerini kitapta gezdirdi. Aşina olmayan biriyle iş görmek zordu.

Bu öyle bir yazarın çala kalem yazdığı bir kitap değildir, vehbîdir.

–Vahiy mi oluyor hocam?

Ona benzer, kendisinin dahli yoktur.

–Bir tür trans ânı mı?

Can sıkıcıydı sorular. Biraz müeddeb olmak lazım.

Aysel hatasını anladı. Cemaat rahatsız olmuştu. Aslında İfâkat Hanım'ın hafif salınımlarından, yüzündeki derin doyumdan, odanın sade, içli atmosferinden transa geçen oydu. Dil müzik gibi akıp gidiyordu. Anlamazken de anlıyordu. Esrarengiz bir hava oluşuyordu. Kadınların hepsinin yüzü parlak ve gergindi. Yaşları hiç anlaşılmıyordu. Bir sivilce bir pürüz yoktu Allah için. Çoğu müdavimiydi bu derslerin.

Mehmet daha ikisi hakkında ciddi bir öneride bulunmamıştı ama Aysel'den hoşlandığı belliydi. Ona annesinin derslerine gitmesini ısrarla

önermesi manidardı aslında. Belki de kendisine sızdırmadığı bazı niyetlerini annesine açık etmişti.

İkinci gelişinde Aysel günlüğünü çıkardı. Tarih attı. Not düştü:

Bu salona girer girmez ibadet şevki geliyor insana. Bir yakarış doluyor odaya. Tavan yükseliyor. Huzur kılcal damarlarımdan içeri giriyor. Hayat kolaylaşıyor. Belirsizlikler ortadan kalkıyor. Telaş çırpınma bitiyor. Ritim: yavaş. Anksiete: sıfır. Televizyonla kirlenmemiş, dünyanın geri kalanına kapalı büyülü bir zaman parçası.

Defteri kapadı. Aklını derse veremedi.

Aysel Mehmet'e akıyor. Hayal kuruyor: O kırmızı kaplı dersleri dinlerken, içerde cennetten çıkma bebeği uyuyor. Kolunda hoş seslerle birbirine çarpan bilezikler. Zaruri hallerde Mehmet'le sokağa çıkacak olduklarında onları lastikle birbirine tutturup eldivenin içine saklıyor. Bilekleri bembeyaz oluyor gün ışığı görmemekten. Mehmet dışarıdaki yabancılara görünmesini istemiyor. Camları hafta sonları kendisi siliyor. Mehmet'in yüzü aydınlık. Nadiren ince bir karaltı dolaşıyor. Konuşurken kadınlarla göz göze gelmiyor. Alışverişi yapıp mutfağa bırakıyor. Vakti olursa dolaba yerleştiriyor. Günde sadece iki kez birlikte parmaklarını tuza batırıyorlar. Mehmet öğlen yemeklerini iş yerinde yiyor çünkü. Mehmet geceleri yatmadan kitap okuyor, sustur şu çocuğu diyor ama kibarca. Mehmet saat beşte evde oluyor, Mehmet su böreği seviyor, Mehmet, Mehmet…

Cennet cehennem bahsine kısa bir giriş yapalım bugün. Aysel uyanıyor. Cennet tasvirleri aklını başından alıyor. Bu bir sonraki dersin konusu. Kadınlar gözlemelerini yiyip çaylarını içerlerken söz evliliğe geliyor.

Kız meslek liselerinin dikiş ya da yemek bölümünü bitiren kızlar pek uygun oluyorlar evlilik için. Anneler kızlarını gönül rahatlığıyla bu okullara yazdırmışlar yıllar boyu. Şimdilerde iş değişmiş. Oğlanlar üniversite tozu yutmuş kız istiyor. Anneler başlayıp bırakmış olsun bari diye diretiyor. Ders gurubunun en itibarlı kadınlardan birinin gelini tıp fakültesi dördüncü sınıftan ayrılmış. Onu geçen yok henüz. Aysel'e de erkeklerle bir arada okumanın sakıncaları duyuruluyor konular döndürülüp dolaştırılarak.

…..

Aysel dolmuştan indi, metroya bindi. Yanına bir erkek oturdu. Elinde gazetesi işten dönen yorgun bir adam. İnsan. Öyle de olsa suçluluk hissetti. Duru beyaz tenli, sıkı korunan kadınları düşündü. Kitabını çıkardı. Göz

gezdirdi. Aklı gün görmeyen yüzlerde, ellerin her hareketinde metalik sesler çıkaran takılarda kalmıştı.

Mehmet güvenli bir kale. Korunaklı sıcak bir yuva. Ona karşı olan duygularının sevmeye denk düşüp düşmediğini bilemiyordu ama kaygısız bir gelecek yabana atılacak gibi değildi. Az oku çok oku, netice bir evlilik. Koşturup yıpranmak yerine işte bir kadını ana rahmi gibi kuşatacak, saracak biri.

Derslere devam etmeli.

Kadınların telkinleri işe yaradı. Yollarda kirlenerek eve geldiğini düşündü. Yastığın altındaki kitabı nedâmet getirerek çıkardı. Bu son Bukowski, diye geçirdi içinden. Adam yaşamdan bir an olsun tat alınmasına izin vermiyor. Kadınlarla beraber keyifle yediği kurabiyeleri düşündü. Dolabı açtı. İki gün önceden kalma nohutlu pilav yok olmuş. Arkadaşı yemiş olmalı. Televizyonu açtı. Yeryüzüne baktı. Yeni milenyum işe yaramamıştı. Her habere bir iç sesi, bir ilenç, bir küfür üretti seri bir şekilde.

Sıcağı sıcağına günü kaydetti:

Dolapta yine yemek yok. Okul beni bugün de sevmedi. İhtar aldım. Mehmet'in annesi de sevmedi, soğuk davrandı. Guruptaki kadınlar siperlerde saklanıyorlar. Siperler çok derin kazılmış. Artık yukarısı hiç görünmüyor. Ev gönüllü mültecî kampı gibi. Çok nuranî, çok boğucu. Mehmet uzun boylu, derin gözleri var. Ama hesaplı kitaplı biri. Ne istediğini santimine kadar biliyor. Beni sevip sevmediğini anlayamamamı bile programlıyor. 'Umut vermedim, vebal almadım' olacak.

Yatağa uzandı, gözlerini kapadı. İfâkat Hanım'la konuştu.

– Başka hangi kitaplardan beslenmeli?

– Başka kitaba lüzum yoktur. Olmuş ve olacak her şey bu beş ciltte hülasa edilmiştir. Başka arayışlar ömre ve akla ziyandır. İman hakikatlerinden uzaklaştırır. Kafa karıştırır.

Kafası karışıyor Aysel'in. Mehmet de mi böyle düşünüyor? O okurmuş bazı değişik kitaplar. Meslek sahibi olacağından gerekliymiş bu. İnsanlara karışacakmış. Dünyevi işlerde öteki insanlarla yarışmak zorundaymış. Ev geçindireceğinden kaçınılmazmış bu fedakârlık… Bir kitaplığın en üst rafının yarısını bile doldurmayan beş ciltle ömür geçirmek. Diğer rafları zemzem takımları, kristal sürahiler, gümüş vazolarla doldurmak. Onunla

bunları hiç konuşamamışlardı. Odası hep kapalı olduğundan kitaplarını da görememişti. Evlilikle ilgili önerisi olursa vereceği cevapları bininci kez düzenledi beyninde. Yeni bir milenyuma girildiği bu acayip zamanda okulu bırakmak zorunda kalırsa. Başarılı çalışkan düzgün biri Mehmet. Mehmet. Mehmet. Mehmet. M… Uyuyakaldı.

İfâkat Hanım nuranî yüzü huzurla dolarak ortasında pırlantalar ışıldayan altın kolyeyi takmaya çalışıyor.

Başka bir kıza. Yanakları kızaran kız, boynunu uzatarak, gülümsüyor.

Misafirlere ikram yapılıyor. Aysel’in ruhu kaç adam boyu dalgalar halinde bir dünyaya bir rüyaya taşıyor.

Gözlerini açamadan rüyanın tenha bir yerine çekiliyor.

Kalbinde kuşlar uçuşarak bir yudumda içiyor kızın nişan şerbetini.

Ağrı Prensesi

Başını saran dayanılmaz ağrıya rağmen adresi bulmakta zorlanmadı. Tıpkı tarif edildiği gibiydi her şey. Harflerin çok küçük formlarının kullanılması yüzünden güçlükle görünen tabela, pencerenin alt tarafına yerleştirilmişti. Yer kaplamaktan, öteki pencerelerin kullanım alanına taşmaktan korkan bir tabela. Sembolik boyutlardaki yazı “bizi bilen bilir” demeye geliyordu herhalde. Teferruatlı bir tarif almadan sadece cadde adıyla yola çıkan birinin, bu tabelayı diğer devasa tabelalar arasında fark etmesi imkânsızdı. Reklâm için konan levhalar birbirinin üzerine çıkıyorlardı neredeyse. Garip renkler, fosforlu yazılar arasında sadece on santime otuz santim ebadındaki tenekenin üzerinde leke gibi duran “akupunktur” yazısının esâmesi bile okunmazdı. Yazı bir ilkokul çocuğunun güzel yazı derslerindeki özenli ama titrek yazısı sanki.

Pencerelere baktı: İkinci katta caddeye cephesi olan bir pencere vardı. Evdeki anormal çiçek cümbüşünü kolayca fark etti. Bu durumu ürkütücü olarak tanımlayanlar haklıydı. Denetimden çıkmış olan çiçeklerin camları kaplamalarına izin verilmiş, pencerelerin pencere olarak kullanılmasından vazgeçilmiş.

Apartmana girince derin bir nefesle içini genişletti. Işık için otomata bastı. Daire kapısının önünde gerilmiş yay gibi durdu. Kapıda hiçbir şey yazmıyor. Paspas nemli bir bezle örtülmüş. Bu, titiz kadınların işi olduğundan kendini iyice huzursuz hissetti. Telefondaki ses ıslak paspasa eklendi. Sanki milyonlarca liralık tedavi kürüne başlamak isteyen bir hastasıyla değil de telefonunu fuzulî yere çaldırarak onu rahatsız eden bir yanlış numarayla konuşuyordu. Müşteriyi umursamayan soğuk metalik ses.

Kapıyı çaldı. Ses seda yok. Birkaç dakika geçince gülümsemesini yeniledi. Kapıda beliren ince yapılı, dekolte giyimli kadının memnun olup olmadığı belli değildi. Delici bakışlar. Hızla bakıp başını hızla yana çeviriyordu. Siz de kimsiniz, deme gereği duymadan terlikleri uzatmış ve dimdik durarak beklemeye başlamıştı. Kızıl kumral bir renge boyanmış saçlarını özenle arkaya toplamış, hiçbir takı takmamış. Buz gibi bakışlarıyla tam bir zıtlık içindeki ellerini, Mona Lisa kadar yumuşak bir tutuşla, hafifçe üst üste koymuştu. Hastasının ayakkabılarını çıkarıp terliklerini giymesini

izledi. Uçar gibi kıvrak ve seri hareketlerle hastasının eşyalarını astı. Siz böyle geçin, diyerek genişçe bir odayı işaret ederken koridora dizilmiş odalara girip çıktı. Talimatlar yağdırdı.

- Misafirimiz var, sakın bizi rahatsız etmeyin, anneyi üzmeyin.

Misafir şaşırmaması hususunda, kimi eski hastaların tembihlediği şeyler yüzünden sakin ve aldırışsız bir yüz hazırlamıştı. Yine de kör gözlü iki kedi birden üzerine doğru yaklaştıklarında irkildi. İçindeki sıçramayı güçlükle bastırdı.

Necmiye Hanım, bir şey alır mıydınız? derken bir yandan da yatağı işaret etti. Buyurun uzanın. Anlaşılıyordu ki biraz önceki ikrama ilişkin soru kuru bir nezaketten ibarettir. Oysa sıcakta epeyce yürümüş ve susamıştır. Hiç ses çıkarmadan yatağa uzandı. Kalbinin gümbürtüsünü eliyle bastırdı. Bir kutunun içinden ilk kez kullanılacak steril uzun iğneler çıkarılmıştı. Bir yanı kaçmak isterken diğer yanıyla tutuldu yatakta. Tansiyonu düştü. Kalbinden bir dua okudu.

Yerler tertemizdi. Sadece evin muhtelif yerlerine kalın naylon torbalar yerleştirilmiş. Bunların içine ince örtüler serilmiş. Her bir torbanın üzerinde ikişer ikişer kör, topal, bacağı kopmuş, kulağı kesik ürkünç görünüşlü kediler ve köpekler bir şeyler yiyorlar, hastaya bakarak oturuyorlardı. Kalkıp gezinmeye başladıklarında o soğuk duruşlu, mesafeli kadının sesi değişiyor, tavşan besleyen küçük bir kızın sesi gibi nazlı ve incelikli bir cıvıltıyla hayvanlara sesleniyordu.

- Canım benim, sıkıldığını biliyorum. Dur sana bir galeta vereyim, idare et, yemeğe bir saat kaldı!

- Hanımefendi konuğumuz, onu selamlayın, beni mahcup etmeyin!

Hayvanlar hasta masasına yaklaşıyorlar ama asla hastaya değmiyorlardı. Kadın bu görülmemiş atmosferi dağıtmak istedi:

- Sizin için en zor baş ağrılarını bile kökünden halleder diyorlar.

- Öyle mi? Benim iddiam değil bu. Ben işimi yapıyorum sadece. Bir iki hastam, baş ağrılarından kurtulmalarına rağmen farklı bir ağrıya yakalandıklarını söylediler ama endişe edecek bir şey yok. Çok nadir bir durum bu. Yıllardır sadece bir iki kişide görüldü bu etki.

Dakikalarca sessizlik içinde işine devam etti. Mahalleli onu çok genç yaşlarından beri tanıyordu. Bu daireyi yıllar önce kiralamış. Almanca mı,

Fransızca mı eğitim görülen bir koleji bitirdiği yıl olmuş bu. Akupunktura genç yaşta merak salmış. Üniversiteye gitmek istememiş. Çünkü yalnız yaşıyormuş ve para kazanmak zorundaymış. Hastalar yaşını bilemiyordu. Yüzünde bir iki kırışıklık vardı ama boynu bir kuğu gibi pürüzsüzdü. İnce beli ve düzgün elleriyle genç bir yaşa işaret ederken, boyalı saçların içinden çıkmış birkaç beyaz tel başka bir şey söylüyordu. Yerçekiminin ve tecrübenin ortak çalışması olan yaşlanmanın neresinde olduğunu kestirmek zordu.

Başı ağrıyan kadın gide gele Necmiye Hanım'a garip bir yakınlık duymaya başlamıştı. Onun hakkında bilgi edinmek için sık sık yan binadaki kuaförüne gidiyordu müşterilik bahanesiyle.

Necmiye Hanım el almış bir akupunkturcuymuş. Baş ağrılarını bilgisayardaki yazıları bir tıklamada siler gibi silermiş sihirli iğneleriyle. Evde dekolte giyiniyormuş ama dışarıya asla böyle çıkmazmış. Bir pantolon, bir gömlek. Böyleymiş sokakta. Çevrede alışveriş ettiği hiçbir esnafla pazarlık etmezmiş. Onurlu ve kabadayıymış. Kuaförün anlattığına göre erkeksi tavırlarının yanında naif ve kadınsı bir yanı da varmış. Yalnız yaşadığından, kimseye açık kapı bırakmamak için böyle sert dururmuş. Evin dört bir yanını her sabah çamaşır suyuyla silmesi, günaşırı hayvanları teker teker yıkaması, ayda bir veteriner getirip hepsini muayeneden geçirtmesi. Bunlar herkesin bildiği şeylerdi. Kapıda kaldırımları demire bağlı bir motosiklet duruyordu ya, işte o onunmuş. Bu caddede çok araçlar çalınmış, fakat yol ortasında duran bu motosiklete dokunan olmamış. Geceleri motosikletine atladığı gibi ağaçlarına bakmaya gidermiş. Yüzlerce ağacı varmış şehrin bu yakasında. Kimse farkında değilmiş ağaçların. Buralar işyeri, ağaç ne arar derlermiş ya, yine de çok ağaç kalmış. Diplerine çöp dökmek, sigara tablalarını boşaltmak ve tabelaları çivilemek için. Vitrinlerin görünmesini engelledikleri gerekçesiyle isteyenin istediği yerinden kestiği kolsuz bacaksız ağaçlar. Onların diplerini temizler, sular, kırıklarını bezle sararmış.

Nadir açılmalarından birinde, ağaçlardan değil de, böyle gece ikilerde uykusu kaçınca çıkıp gezdiğinden söz etmişti.

- Gece bir-iki çıkarım. Bir bismillah tamam. Allah'a şükür daha hiç kötü bir durumla karşılaşmadım.

Başı ağrıyan kadın geceye gitti. Herkesin gecesi kendine. Bebeğin başı ter içindeydi. Yastığın üzerine kuru bir örtü sereyim derken beşik sallandı. Sallanan beşik yüzünden çılgınca çalan çıngırağı ve bebeğin uykusunu eliyle tuttu. Sokağa baktı. "Gözlerine mil çekmiş âmâ gibi evler"i seyretti. Mahalle karanlığa gömülmüştü. Saatlerce yola baktı. Bekledi. Pakette kalan sigaraları izmaritlerine kadar içti. Komşu apartmanın bahçesindeki salkım söğüt hiç kıpırdamadan duruyordu. Yoldan geçen çocuklar upuzun saçlarını çekip kopardıkça, anneleri bu işe gülüştükçe, iyileşmek için geceyi beklerdi o da. Sokak köpekleri grup halinde hiç konuşmadan geçtiler. Sadece beklemenin sesi duyulabilirdi bu ıssızlıkta. Kadının saçları sıcaktan ve terden yapış yapıştı. Kötülük olsun diye banyoya girip saçlarını rastgele kesti. Lavabo kuzgunî saçlarla doldu. Bebek ağladı. Emzik yok. Yine kayıp. Yola baktı. Uzaktaki karaltıyı gördü. Bu onun karaltısı. Sakinleşmiş dönüyor. İçi sevinçle doldu. Kırpık saçlarını gizledi. Bebeğe en içli sesiyle huuu huuu hu, dedi.

Başı ağrıyan kadın duvarlara baktı. Mum çiçeğinin kokusu eşsizdi. Camgüzelleri tropikal gölge çiçekleri gibi ağaca dönüşmüş. Peynir tenekesindeki portakal ağacının üzerinde minik bir portakal var. Teneke duvar kâğıdıyla kaplanmış, etrafına kurdeleden fiyonklu kuşak yapılmış. Gözleri birden duvarda asılı dev palmiye yaprağıyla doldu.

Şehirde geceleri ortaya çıkan yarı insan suretindeki mitoloji kahramanları, meydandaki palmiyeyi hırpalayarak epeyce eğlenmişler. Necmiye Hanım ellerini kanatarak yaralı yapraklardan birini koparmış, eve getirmiş, biraz okşayıp güzel sözlerle avuttuktan sonra içine kurutulmuş bir demet gül koyup duvara asmış. Böylece onu yaşatmak istemiş. Bu da benim gece hikâyelerimden biri, demişti ciddi bir ifadeyle.

***

Mevsim normallerinin üzerinde denilenin çok fevkinde bir sıcak vardı. Yaprak kımıldamıyordu. Necmiye Hanım içi içine sığmaz bir halde gözlerini kırpıştırıyor, ellerini nereye koyacağını bilemeden duruyordu. Hastasının son günüydü ve tedavisi sona eriyordu. Sesi titredi:

- Dün gelen bir hastam, nefretle tek tek inceledi çocukları. Bana da tepeden tırnağa kaçık gözüyle baktı. Sevmedim onu. Buraya gelen insanlar hiçbir şey olmuyormuş gibi davranır. Tiksintisini, hakkımdaki düşüncelerini kendine saklar. Baş ağrısından kurtulup sağ selamet gitmeye bakar. Ne hali

varsa görsün bu kadın, der geçerler. Ama siz boş durmuyor, beni soruşturuyormuşsunuz etraftan.

Başı ağrıyan kadın birden korkuya kapıldı. Son gün olduğu için çok güzel şeyler söylemeyi, dostça ayrılmayı planlıyordu. Necmiye Hanım'ın damarları görünen, gergin ellerini görünce bütün iyi düşünceler uçup gitti aklından. Tehlikede hissetti kendisini. Bu deli kadının ne yapacağı belli olmaz. Evde bir işarete bakan hınç dolu hayvanlar… İçinin perdeleri yırtılacak, bütün düşünceleri ayan beyan görünecek diye korktu. Dudakları titremeye başladı. İşin paradoksal yanı Necmiye Hanım'ı seviyordu aslında. Ondaki tuhaf durumun çekim alanına girmişti. Ama bunu nasıl anlatabilirdi bu aşamada. Karşısında gerilmiş bir yay gibi durarak onu sorgulayan biri vardı. Elinde uzun iğneler. Kendisi ise yarı çıplak yatan bir hastaydı nihayetinde!

Pencereden fırın sıcağıyla birlikte ikindi ezanı esmeye başladı. Necmiye Hanım sakinleşti. Kollarını aşağıya doğru sarkıttı. İşi bıraktı. Televizyonun sesini kıstı. Gözlerini ayaklarının dibinde oturan kör kedinin gözlerine dikti. Bir süre öylece bakıştılar. Kedinin gözleri göz akına bulanmış siyah damarlı yollardan ibaretti. Hasta gözlerini kapattı. Göz akına bulanmış siyah gözleri görmeye devam ediyordu.

Tel örgüler öteki apartmanla olan sınırı belirliyordu. Pencereden bakınca ileriyi görmeden önce ilk görünen şeydi bu. Tel boyunca birkaç bodur ağaç dikilmişti. Onlar da bakımsızlıktan yarı kurumuş haldeydiler. Bu semti sevememişti. Bebek huzursuzdu. Onun haftanın on günü, yani kavga edilen geceler, yolun sağından mı solundan mı geleceği belli olmadığından iki tarafa da bakmaktan boynu ağrıyordu kadının. Ağrı yukarıya doğru yayılıyor, başını bir çember gibi sarıyordu. Evde en çok yola bakan pencerede yaşadığından burayı mesken edinmişti. Fişe takılan mini su ısıtıcısı, kitapları koyduğu portatif raf, sigara tablası, bebek yağı, sallama çay kutusu, kollarını dayamak için pencere minderi.

- Bana kaçık gözüyle baktı.

Durmadan bunu tekrarlıyordu. Başı ağrıyan kadının aşina olmadığı bir yığın şey anlatıyordu. Arabaların çarpıp sakatladığı hayvanlar, zehirlenen, eğlence olsun diye sopayla vurulan, kuyrukları kesilen kediler köpekler… İniltiler, acayip sesler, yolda yürürken ona anne, lütfen! diyen bir yığın mahluk.

Ne diyeceğini bilemeden sıkıntı içinde gözlerini kapamıştı ki, televizyon açıldı tekrar. İğneler batmaya başladı. Ekranın yüzü hastanın oyalanmasına ayarlandığından Necmiye Hanım sadece dinliyordu. Bir Türk filmi vardı. Uzun günün haber bülteni öncesi son imtiyazlı kadın saatiydi.

Kızla oğlan ağaçlı bir yolda dakikalarca yürüdüler. İzleyenlerin filmin sonuna kadar yürüyeceklerinden hiç kuşkusu kalmayacağı bir anda durdular. Uzun uzun durdular. İnsanın yüreğini ve sabrını tüketecek kadar bakıştılar. Adam kıza çok mühim bir şey söyleyecek. Sonunda, hayatımın sonuna kadar hep seninim, yalnız seni seveceğim, dedi ağlamaklı bir sesle.

Necmiye Hanım iğneyi yanlışlıkla hastanın kulağına batırdı. Kadının canı yandı ama onunki kadar değil. Başını hüzünle iki yana sallayıp duruyordu. Ne düşündüğünü anlamak zordu. Birden kalktı.

- Müşterilerimin önemli bir kısmı mütedeyyindir. Çok saygılıdırlar ama öyle tiksinirler ki benden. Bakın bunu kendim buldum, geceleri okurum. Dua kitabı gibi bir şey gösteriyordu. Kitabın ve yazarın adı görülemeden hemen tekrar rafa koydu.

- Benimle bir şey konuşmazlar. Kendi baş ağrılarından başka hiçbir şeye aldırmazlar. Buradaki hayvanlar onlara değmesin de ister kör olsunlar ister topal. Hiçbir hastam bu çocuklardan birisinin olsun hikâyesini merak etmedi.

Ben hep merak ettim, dedi kadın içinden.

Necmiye Hanım bir gün tam saçları kesilip fönlendikten sonra kuaförüne dün gece bir rüya gördüm, demiş. Bir şey demesine fırsat vermeden de bir gözü kapıda aceleyle konuşmuş. Dün gece demiş, tam gökyüzü siyahtan maviye dönerken Yuşa tepesine vurdum motoru. Tepeye daha çok varken rampada kaldım. Hiç insan sesi yoktu. Gezegenin sesi geliyordu kulağıma. Orada öylece yolun bir aşağısına bir yukarısına bakarken ilk insan olduğumu düşünmeye başladım. Bunun nasıl bir duygu olabileceğini hatırlamaya çalıştım. Motoruma baktım. Yabancı. Bayır aşağı yuvarladım gözden uzaklaşsın diye. Bir iki seslendim ormanın içlerine. Sesimi tanıyamadım. Dilimi anlayamadım. Bu dili nereden öğrenmiş olabileceğimi düşündüm. Yıllardır ilk kez ağladım. Herkesin savaşta ölmüş olduğunu hayal ettim. İnsanları özledim. Bir insanım olsun istedim. İnsansızım dedim defalarca. Uyumuşum. Acayip bir rüya gördüm. Uyandım ki gün doğmuş, insanlar geliyor, piknikçiler, dilekçiler, üfürükçüler… Motoruma doğru

nasıl koştuğumu ben bilirim, demiş de kuaförün tüm ısrarına rağmen rüyasını anlatmamış. Geçti gitti, demiş.

Bu hali keşke sorabilseydim ona, diye kıvranıyordu başı ağrıyan kadın. Öyle bir hâl içinde gördüğü rüyayı anlattırabilse.

- Bakın bu deftere rüyalarımı yazarım.

Tam bunları düşünürken bu lafı söylemesi böyle birden. Necmiye Hanım sık sık yaşıyordu böyle tevafuklar. İçi bir hoş oldu.

- Başka dilde yazıyorum.

Defteri itinayla açtı, sonra vazgeçti. Birinin eline geçerse kolay anlaşılmasın diye Türkçe yazmıyordu anlaşılan. Yaa, işte böyle, deyip tekrar yerine koymuştu bile. Sakinleştirici bir tütsü ile hastasını tütsüledi. Aslında başı ağrıyan kadının tedavisi tamamlanmıştı. Kalkmaya çalıştı.

- Bugün son gününüz. Boynunuza iyi bir masaj yapayım.

Oyalıyor, hep konuşacakmış gibi yapıp susuyordu. Kırılgan ve hassas bir çocuk gibiydi. Her zamankinden farklı bir hal vardı üzerinde. Nerede o kendine yeten, her an celâllenecekmiş gibi duran istim üzerindeki kadın.

- Elime erkek eli değmedi, biliyor musunuz?

Kelimeler başı ağrıyan kadının sinir uçlarına düştü sanki. Durup dururken ne iştir bu. Sıkıldı, bunaldı. Şaşırdı aslında. Onun hakkında, yaşanmış kötü bir birlikteliğin acı vererek noktalanmasıyla başlayan bir hikâye düşünmüştü. Rahat, yalnız, tuhaf bir kadın. Şimdi, öyle mi! dese olmaz. Bu hayret nidası onu incitebilir, dahası birden sinirlendirebilir. Ne iyi! dese o zaman da birilerinin azizeliği sizi neden bu kadar mutlu etti, deyip çıkabilir. Sustu, çaresiz.

- Buna izin verebileceğim kıratta bir adam çıkmadı çünkü. Kimi şu kediler gibi bana sığınmaya kalktı, kimi de beni ele geçirmeye. Hepsine yol verdim gittiler etrafımdan. Kendime inanırdım ama abartmadan. Akıllıyım, çalışkanım, aslında yukarımı aşağımı, sağımı solumu severim. Tanrıyla sorunum yok. Savaşmam onunla. Ama çok soru sorarım. Limitim yok, haddi de aşmam. Tekneyle tek başıma açılıp atlarım denize uzaklardan.

İyi kazandığı söyleniyordu. Küçük bir kasabada toprak alıp çekip gitmek istiyormuş buralardan. Bu aslında kendi kendini avutmak için kurduğu bir düştü belli ki. Çünkü aslında burada meşakkatler içinde neler yaptığını insanlar görsün istiyor. İnsanları kör bir kediyle göz göze getirmek hoşuna

gidiyor. Tombul kadınları sıska hayvanlarla sarsmak, yürekleri ürpertmekti onun işi. Bu pasif saldırganlıktı aslında. Düzgün, normal insanların dengesini bozmaya çalışıyordu. Duş ve yemek için kendine ayırdığı saatlerin paha biçilmez olduğunu söylemişti bir seferinde. Kadın düşündü: Kasabadaki bol vakti kaldıramazdı Necmiye Hanım.

- Bugünlerde tuhaf şeyler oluyor. Yollarda arabaların çarptığı, çocukların taşla yaraladığı güvercinleri getiriyorlar bana. Kargaları bile getiriyorlar. Ne anlarım kuşlardan, bir veterinere götürün deyince bırakıyorlar kapının önüne. O kadar da değil artık! Çünkü iyiliğin de bir haddi hududu var! Değil mi ya!

***

Başı ağrıyan kadın bahçede çırpınan bir güvercin gördü. Yaz çocukları sapanla düşürmüşler, sonra da kanı görünce ellerine almaya korkmuş kaçıp gitmişlerdi bir ihtimal. Gözlerini kaçırdıkça kuş ısrarla baktı. Kanatlarının altından kalbini gösterdi.

Bir akşam komşularının düğününe gidecekti kocasıyla. Aynanın karşısına oturdu, dinledi kendini. Başında hiçbir ağrı yoktu. Uzun zamandır ağrısını arıyordu, yokluyordu, yok. Genç kızlığından beri ayda birkaç kez beynine yapışan çaresizlik buharlaşıp uçmuştu. Necmiye Hanım geldi hayaline. Son gün giydiği uçuk pembe tişörtü, saçına özenle tutturulmuş zarif tokası.

Yıllardır çevresindeki bütün insanlara en beklenmedik zamanlarda hayatı zehir eden ağrılarının uçup gitmiş olması herkesi etkilemişti. İnsanlar bu acayip akupunkturcuyu soruyorlardı ona. Bir gün sevinci gölgelenir gibi oldu. İçinin derinliklerinde, derisinin hemen altında ya da kalp kapakçıklarından birinin bir köşeciğinde minik bir ağrı oluşmuştu. Bu ağrıyı hiçbir sağaltıcının yakalayamayacağını hissetti. Çünkü yıldırım gibi gelip geçiyordu. Tedavinin çok az insanda görülen yan etkisi bu muydu acaba… Bir sızılık ağrı, kalbindeki ekrana bir kırık kanat, bir kesik kulak, bir ayaksız köpek düşürüyordu. Bunun özel bir ağrı olduğunu düşünmeye başladı. İnsanlardan saklamaya karar verdi.

Necmiye Hanım hastalarının birbirleriyle karşılaşmalarına ve tanışmalarına imkân vermezdi. Birinin tamamen gitmiş olacağı saate göre ayarlardı diğer hastasının randevusunu. Kendisi bir hasta başındayken diğerlerinin kendi aralarında sohbet etmeleri onu çileden çıkarırdı. Ama o, yine de bir yolunu bulup bazı hastalarıyla tanışıp görüşmüştü. Necmiye

Hanım'ın onlara kendi hayatı hakkında neler anlattığını öğrenmeye çalışmıştı. Hiç kimse bir şey bilmiyordu. Çünkü hastalarıyla hemen hiç konuşmaz, işi bitince de nezaketle giysilerini getirirdi.

Birden özledi Necmiye Hanım'ı. Aradan aylar geçmişti. Yeni ağrısından söz edecekti ona. Bir de onda ne bulmuştu da zaman zaman içini açmaya çalışmıştı? Herkesten esirgenen bu mazhariyet ona neye binâen lütfedilmişti! Necmiye Hanım'daki suretini merak ediyordu.

Günlerce telefon etti. Cevap yok. Telefon kesikti. Kuaförü aradı. Oturduğu daireyi ev sahibi gizlice satmış. Evin yeni sahibi, çıkmasını ister istemez hiç eğip bükmemiş, mühlet istemeye kalkışmamış, birkaç gün içinde toparlanmış. Eyvallah demiş herkese, o kadar.

Telefonu bıraktı. Dışarıya baktı. Bahçe duvarından, bodur ağaçlardan ileriye. Lütfen! dedi bir ses. Kol dayanma minderini aldı pencereden. Yüzüne kan hücum etti. Kendi içindeki labirentleri boş verdi. Sokağı dinledi. Kulağına motosiklet sesleri geldi.

Omega

Saatçi Osman Bey her zaman takım elbiseli, kravatlı, sinekkaydı tıraşlı bir adam. Vitrindeki sedefli antika saatlerin üzerinden içeriye doğru bakınca görmüştü onu. Gördüğü en doymuş yüz. Ellerini cama siper edince yakalanmış, göz göze gelmişlerdi. Geniş bir gülümseme. O cömert gülümsemeden birkaç saniye sonra ziyaretçi koltuğunda oturuyordu Hilmi.

Hilmi üniversite okumak için İstanbul'u kazandı. Daha kayıt için geldiği gün Topkapı garında büyülendi. Kısa süre içinde gönlünde derin bir merak, eski şehrin peşine düştü. Başında eski konakların, taş yapıların, suları tükenmeyen çeşmelerin hâlesiyle yürüyordu. Uzun yaz günleri tarlanın gölgeliğinde yastık yaptığı kitaplardan, sayfalarını çevirdikçe kalbini tütsüleyen romanlardan, şiirlerden kalan hâle… Adamcağıza tanıştıkları gün "Saatleri Ayarlama Enstitüsü"nü okudunuz mu, diye sormuştu. Siz oradaki Nuri Efendi misiniz yoksa? Osman Bey bunu hep heyecanla hatırlar. Kim bilir kaç kişiye anlatmıştı. Hayır demişti, ben Tanpınar'ı sadece şiirlerinden bilirim. Yazarın bir tek şiirini bile okumamış olmak canını sıkmıştı Hilmi'nin. Derslerden fırsat buldukça bir de bakıyordu Omega'da. Hafızası şiirle dolup taşan Osman Bey'in karşısında. Karşılıklı bir iki mısrayla, küçücük Omega mütevazı bir Osmanlı sarayına dönüşürdü. Saatçi dükkânının adı böyleydi. Sadece "Omega". O Orhan Veli, Ece Ayhan dedikçe yaşlı adam Tevfik Fikret, Yahya Kemal diyordu; güçlükle Ahmet Haşim ve Cahit Sıtkı da buluşuyorlardı. Biri Abdülhak Hamit, diğeri Nazım dediğinde ise uçurumlar oluşurdu arada.

Bir derin nefeste, İstanbul'un eski halini getirirdi Osman Bey. Hilmi gözlerini bir noktaya dikerek görmeye çalışırdı: Bu caddeden atlılar geçerdi, şu kuytulara para bırakılır, ihtiyaç sahipleri ihtiyacı kadarını alırdı görülmeden. Erguvanlar şöyleydi, Kağıthane'nin kayıkları böyleydi. En çok da şarkı söyleyen, incecik sesleri bahçe duvarlarını aşan ipek kostümlü kızlar. Görülmedikçe güzellikleri katlanan.

Osman Bey'in babası, Osmanlı ordusunda subaymış. Bir kış günü babasının cephedeki arkadaşından özel ulakla mektup gelmiş. Annesinin adamın karşısında düşüp bayılması. Gün geçtikçe zayıflayan annesine bakmak için teyzesinin iki çocuğuyla küçük konağa yerleşmesi. Üç

kardeşin senelerce birbirlerine belli etmeden her kapı sesinde babalarının hayaline koşmaları. Arka bahçedeki meyve ağaçları, fıskiyeli havuz, kilerden mahallenin çocukları için yapılan hırsızlıklar… Bunları dinleyecek çok az kimse kalmıştı yeni şehirde. Hilmi'yle her şey doyasıya konuşulabiliyordu.

Osman Bey, eşini kaybettikten sonra kendini ibadete verdi. Erbabını görünce Niyazi-i Mısrî'den bir iki mısra okur, işte böyle, derdi derinden. Hep neşeli ve ferahtı yüzü. Ama bugün...

Memleketten yeni gelmişti Hilmi. Aylardır görüşmemişlerdi. Masadan eksik olmayan taze karanfilin konduğu çini vazo yoktu. Karanfil bir kadının sıcaklığıdır Omega'da. Onun yokluğuyla ceviz masanın rengi de gitmişti, kaynayan çaydanlığın buğusu da. Usta saatçi arızalı bir duvar saatini çalıştırmak için uğraşıyordu. Tarihi bir saatti. Böylelerine hayat vermek mesleğin hakkını vermektir. Tik tak sesleri duyulunca yüzü aydınlandı.

Bu zafer bile yanaklarının pembesini geri getirmedi.

Gün ışımadan uykusunun üzerine çığ gibi yuvarlanan balyoz sesleri. Aylardır eve yorgun gittiği gecelerde beynine inen matkap ve çekiç. Burası şehrin en yüksek tepelerinden biri. Hâlâ asılı duran tanıtım tabelasına göre bu sitenin evleri süper lüks. Hiçbir kusurları yok. Peki, nedir bu gece gündüz yıkılan duvarlar, eklenen demirler. Yatıştırıcı bir ilaçla bile uyumak imkânsız.

Bugün Pazar. Dinlenme günü. Bu sabah balyoz sesinin kapısı çalınacak. Yaşlı adam sesi izleyerek katları dolaşmaya başladı. Yerleri kaplayan çekirdek ve gofret kabukları. Bisiklet, oyuncak, ayakkabı, terlik, çöp kovası ve kırık lavabolarla dolu kapı önleri... Kadınlar bağrışıyor, çocuklar merdivenleri üçer beşer atlayıp apartmanı yıkarak köşedeki camiye kursa gidiyorlar. Sesi bulamadı. Eve çıktı. Tansiyon ilacını da bulamadı.

Hilmi okuldan, sınavlardan, yabancı dille eğitim görmenin zorluklarından bahsettikçe Osman Bey'in aklı köşedeki bakkalın sözlerine kaydı. Adam çok eskiydi oralarda.

Hazine ormanlarının içinde geceleri gizlice yapılan derme çatma evleri, bir köyün sakinlerinin her ferdi için yer çevrilen ormanın içinde, hızla artan solgun lamba parıltılarını görmüştü. Yıllar sonra tapular dağıtılırken insanların gözlerinde çakan yıldızları da. Terliklerini şakırdatarak gezen

adamların, dikilecek binaları yarı yarıya paylaşacakları müteahhitlerle amansız pazarlıklarını da.

Ihlamur ağaçları, kayısı ağaçları, serviler birer birer yere serilmişti. Sağlam çamları kesmek yasaktı. Kezzap ne güne duruyordu ki.

Gecekondu parçaları neşeli türkülerle kamyonlara doldurulmuştu. Başkan adamımız, köylümüz diyordu şehir-köyünün ulusu. Evler vâriyetli akrabalara sözlendi. Paralar denklendi.

Parayı bütünleyince küçük bir krallık kurmuştu dini bütün insanlar. Sokaklarda yataklar dökülüyor, halılar yıkanıyor. Kadınlar lüks dairelerin içinde bunalım geçiriyorlar. Uzun giysilerini önlerinde toplayarak binaların önündeki çiçek ekili topraklara oturuyorlar. Artık yorum vaktidir. Gelen geçen değerlendirmeye alınıyor: Hiç birinde Allah korkusu yok. İşten dönen adamlar kadınların doldurduğu kapı önlerinden sırat köprüsünden geçer gibi hacimlerini küçülterek geçiyorlar. Osman Bey’e gıyabında nice eşler bulunuyor.

Hasbelkader ev sahibi olan yabancıların yakınmaları sert tepkilerle karşılanıyor: Burası şehir- köyü krallığıdır. Sabahları erkenden caminin yolu tutulur. Sahip olunan nimetler için şükredilir. Bu yemyeşil ormanın birkaç yılda betona dönüşmesi emekle ve beklemeyle olmuştur. Yabancılar ev sahibi olduklarında bizim tarzımıza tabiidirler. Dinimiz var, paramız var, tarzımız var.

Yoldan geçen birini görmüştü bir seferinde. Geçmişi anıyordu seslice. Çevresindekilere göre iki kat yükselen binalara bakıp yere tükürmüştü. Bunu üçlemişti nedense…

….

Saatin tozunu incitmeden aldı. Saat tozu böyle alınır. Yüzünde ince bir hezîmet. Söylemeyi içine yediremediği bir şey var. Hayatımda hiç müşkülpesent olmadım, dedi. Kararlarımı verdim ve arkama dönüp bakmadım. Beni aşağılamalarına izin vermedim. Vermedim, çünkü kendime değer verdim. Başkalarına da. Ama önce kendime.

Kadınların bir çalar saat almak için saatlerce uğraştırmalarına, bin çeşit nazdan sonra eşime bir sorayım, deyip gitmelerine çok içerledim dedi, yıllarca. Ben araba bile aldım. Piyasanın altını üstüne getirmedim. Japon arabalarını duymuştum iyi diye, sonrasına aldırmadım. Deneme sürüşüymüş, oymuş, buymuş bakmadım. Aldım gitti. Yıllardır kullanırım.

Aman bir değiştireyim demedim. Özen istiyor, iyi bakınca şahlanıyor kerata. Evler aldım evler sattım. Emlakçileri gezmedim. İlk müşteriyi görünce tevekkeltü alallah. Üçü beşi aramadım. Daha iyi alıcıyı görüp sözden dönmedim. Söz ağızdan çıkar. Öyle mi değil mi?

Artık ana caddelere pek çıkmıyordu Osman Bey. Dişleri sıkılmış gençler, hırstan gerilmiş insanlar, yaya geçitlerinde üzerine yürüyen arabalar onu yoruyordu.

Bir gün senin gibi gençten delikanlılar geldiler. Saatlerin hepsini çıkardım. Baktılar. Bir torbaya doldurup kaçmaya başladılar. Koştum peşlerinden, birini kolundan yakaladım. By-pass'lı kalbimin taze dikişlerini hatırlayıp bıraktım. Arkalarından baktım. Sonra da benimle beraber arkalarından bakan komşularıma baktım. Caddelerden koptum.

Hilmi bir şiir okudu. Memleketten bazı olaylar anlattı. Çay demledi. Bir tabağa annesinin yolladığı haşhaşlı çöreklerden koyup getirdi. Artık yağmura ve fırtınaya dayanacak hali kalmamış olan konaktaki tamiratları sordu. Hiçbir olayda gülen yüzü solmayan Saatçi Osman Bey'in yüzündeki derin kaygıyı gideremedi. Dikkatle yüzüne bakmaya başladı.

Yalnızlık çok zor, dedi Osman Bey. Sonunda baba evini sattım, bir siteden daire aldım.

Tuhaf Bir Sabah

Metrodan inince hep kuzey istikametinde yürüdüm. Gün doğana kadar enine ve boyuna birbirinden ışıltılı üç büyük ana cadde geçtim. Dünyanın en kalabalık şehirlerinden birinin dizginlerini ancak bu saatte tutabilirdim. Vitrinlerdeki mankenler ifadesiz maskelerini çıkarmışlar, buruk bir selamlamayla göz kırpıyorlardı. Her biri bir yakınımın kostümlerine bürünmüş; kiminin gözünde bir tomurcuk gözyaşı, kiminin dudaklarında patlamaya yakın bir gülüş. Bu saatte beni elimden tutup koşturan, ağırlığımı azaltan bir ruh vardı ana caddede. Bütün gün kim olduğumu unutturan cazgırlık başlamamıştı daha. Şehrin filozof saatiydi. İnsanlarla çarpışma riski olmadan dilediğim hızda fethediyordum her yeri.

Gece aralıksız yağan yağmur kedilerin tüylerini ipek gibi parlatmıştı. Ağaçların hâlâ var oldukları ortaya çıkmıştı. Arkadaşımla mesai öncesi buluşacağımız caminin avlusuna açılan sokakta, rüzgârımla güvercinleri uçurarak yürüdüm. Bir araba su birikintisinin önünde yavaşladı, içinden bir el buyurun! dedi. Olmadık şeyler. Ama oluyordu. Alaca karanlık aydınlandı. Gün iyi başlıyordu, tuhaf bir sabahtı.

Cami avlusu boş sayılırdı. Kalın taştan duvarlar emniyet kemeri gibi sarıyordu insanları. Yaslanınca yıkılacak tuğlalardan örülmemişti bu ünsiyet duvarı. İçimde biri, başımı duvara vurarak nedir her şey diye sorabileceğim yeri ve zamanı bulmuştu ya, sırası değildi yine de. Saat sabahın yedisi. Sözleştiğimiz saatte buradaydım. Ortalık boş sayılırdı. Simitçiler, tespihçiler, gül yağcılar, ilmihalciler, betona yatırılan yoksul bebekler ve kartona oturmuş anneleri için vakit erkendi.

Bir kanepede iki asker oturup köşedeki pastanenin dünden kalma poğaçalarını yediler. Okul kitaplarından çıkıp gelmişler sanki. Kurtuluş savaşının askerleri gibi yoksul ve mahcup görünmüyorlardı fakat henüz şehir bulaşmış da değildi üzerlerine.

Biraz ilerde yırtık giysileri, aylardır banyo yapmadığını ortaya koyan iğrenç kokusuyla bir meczup başını iki yana sallayarak oturuyordu. Belli ki aklına yatmayan şeyler var. Sırtını duvara vermiş, hiç değilse o taraftan gelecek tehlikelere karşı önlem almayı ihmal etmemişti. Domatesi kirli tırnaklarını bıçak gibi kullanarak iki parçaya ayırdı. Bir ekmeğin içine

yerleştirerek yemeye başladı. Bir çocuk boya kutusunu düzenlemeye çalışıyordu. Meczup lokmasını yutmadan bekledi. Boyaların yan askılıklara dizilişini, fırçanın kutudan çıkarılıp sandığın üzerine konuluşunu seyretti bir süre. Sadece ilgili makamın duyabileceği kısık bir sesle ıslık çaldı. Çocuk sarı-yeşil yüzünü sandıktan kaldırdı. Meczup ekmeği böldü çocuğa uzattı. Bir parça da çevrede toplanan köpeklere attı.

Çocuk yerleşiyordu ya, okula gittiği yoktu herhalde. Kan uykulardan kimin seslenişiyle uyanmıştı. Gözlerinin altındaki damarları incecik ve masmaviydi. Gülse nasıl gülerdi, hiç belli değildi.

Birden herkes avazı çıktığı kadar bağıran yaşlı bir kadına gülmeye başladı. Deliydi kadın. Elindeki süpürgeyle gelene geçene vuracakmış gibi yapıp etrafa küfürler yağdırıyordu. Çöp kutusunun yanında duran adamın sigara paketini yere atmasıyla olanlar oldu. Yeter artık atmayın şu çöpleri yerlere, hangi dindensiniz, hangi millettensiniz, nesiniz siz, diye boyun damarları şişene kadar haykıran kadın, sabahın ilk eğlencesiydi. Cami avlusundaki ketum ve gergin sessizliği bozmuş, herkesi kahkahaya boğmuştu.

Deliyle göz göze geldik. Saçlarım dağıldı, üzerim yırtıldı, ayakkabılarım fırladı gitti sanki bir an. Boğuluyordum. Rutubet ve ayaz yüzümü kesiyordu. Caminin ağır bir deriden yapılmış kapısını güçlükle kaldırıp içeri baktım: Avizenin tam altında oturan bir kadın ve bir erkek ürpertiyle doldurmuştu koca mekânı. Zaman tüneline girmiş gibiydim. Sadece gözleri açıkta kalan siyahlı bir kadın, sarıklı bir genç. Caminin orta yerinde üç boyutlu bir minyatür.

Dışarı çıktım. Sabahın köründe şehrin her çalınışta gülümsemeyle açılan son kapısına gidecektik arkadaşımla. Bir sarılmada kafamı karıştıran resimlerin hepsini yerli yerine yerleştiren yaşlı bir teyzeye. Avlu kalabalıklaşmıştı. Adamlar hızla önümden geçerlerken, dönüp bakmıyorlardı bile cami avlusunda dikilip bir sağına bir soluna bakınan kadına. İyi iyi diyordum içimden. Dedim ya tuhaf bir sabahtı.

Umberto Eco'nun Ortaçağ keşişleri çıkabilirdi bir köşeden. Toffler'in gelecek zamanlarının klonlanarak çoğaltılmış bir örnek insanları da şaşırtıcı olmazdı. Şehrin tam bu noktasında zamanımı kestiremiyordum artık. Gogol'un yarı deli erkekleri, Flaubert'in sınır tanımaz kadınları sükûnetle önümden geçiyorlardı. Herkes birini andırıyordu. Birazdan Halide Edip

gözlüğünü takabilir, sigara ağızlığını dikkatlice bir kenara koyabilir, eşarbının kaymasına aldırmadan o uzun söylevine başlayabilirdi. Kalabalık ilk kez bir kadını başlarında kuş varmış gibi kendilerinden geçerek dinleyip savaşa bilenirdi yeniden. Kim bilir…

Arkadaşım göründüğünde sarhoştum. Çığırımdan çıkmaya ve mesaiye az kalmıştı. Biraz ötedeki merdivenlere koşar adım ulaştık, acelesi olan insanlara karışıp gittik.

Köyün İlk Günü

Hep okumuşum. Dereler, uzun saçlı söğütler, sabah gün doğmadan kalkmalar. Mor salkımlı düşler. Hep uzaklarda bir minarenin etrafına dizili beyaz benekler. Şehir dilinde özlemini çektiğimiz müstakil bahçeli evler. Saniyede geçip giden güzelim otoyol manzaraları.

Her tatil dönüşü muhteşem pestillerle, yufka ekmeklerle, böğürtlen reçelleriyle öğrenci yurduna gelen Zehra'ya beni köyüne götür, diyorum. Otoyoldan ana yola, ana yoldan asfalt yola, oradan da toprak yola sapıyoruz. Bir kertenkele kaçıyor. Üzerime kelebek konuyor. İrkiliyorum. Her türlü böceğe karşı fobim var. Bahçe duvarına oturup etrafı seyre koyuluyorum. Zehra'nın genç yaşta dul kalmış, güneşten kavrulmuş, deniz görmeden gözlerini denizden almış annesi. Arka bahçede sanki yarışmaya katılacakmış gibi irileşmiş bal kabağı. Yeni dünya burası olmalı. Bir de birkaç ay önce yan eve gelen yeni gelin. Evden bağırışlar feryatlar yükseliyor. Biri duvarlara çarpılıyor sanki.

Müdahale edelim. Gidip kapıyı çalalım. Üniversitenin sert havasından geliyorum. Başım dumanlı. Arkadaşım kolumdan tutuyor. Burası üniversite değil. Durum bildiğim gibi değil.

Evden genç, düzgün suratlı bir adam ceketini omzuna alarak çıkıyor. Susup oturmak varmış. Yol yorgunuyum. Öfkeden gözlerim kızarıyor. Gelin çıkıyor. On altısında var yok. Bizden birkaç yaş küçük. Başında bahçe gibi rengârenk bir tülbent. Hoş gelmişsin Zehra abla. Elinde bir dantel işleyerek duvara oturuyor. Gülümsüyor. Ankara'da ne var ne yok. Bir anlat diyor. Daha önce hiç rastlamadığım karmakarışık hoş bir kokusu var. Düşünüp kalıyorum.

Dantelin modeli çok zor ve karmaşık. Dizlerime serip iyice bakıyorum. Ben de biraz anlarım bu işlerden ya, bu çözülecek gibi değil. Eline bakmadan kalbinden işliyor. Gamzeleri sanki bıçakla oyulmuş.

Hiç yeri yokken sözü babasına getiriyor. Arkadaşlarımda görüp beğendiğim bir kumaşın ucunu verdim mi onu bulmadan gelmezdi. Sen bilirsin Zehra abla. Her kışa girerken bir bilezik. Modelini tarif ederim aynısını alır. Onu hatırlayan, gönülleyen babası, başına altın taç takan

babası. Böyle şeylerin modası yok artık diyen kuyumcuya minnet rica saç tokası yaptıran babası.

Gece kavakların hışırtısına köpek sesleri, bilmediğim böceklerin çırpınışları karışıyor. Toza toprağa karışmak beni kendimden geçiriyor. Şehirlerde rastlamadığım insan bakışları geçiyor yarı uykumun içinden. Olan bitenin gizini çözmüşler sanki. Şu ceviz ağacına muhakkak tırmanmış, oradan ne göründüğüne bakmışlardır mesela. Toprağın hem altına hem üstüne yakın durmak. Ateşin karşısında gözlemeleri yağlayıp şekere batırmak. Bir günlüğüne geldik. Bütün köy Zehra'ya aktı. Akkanat'ların gurbette okuyan kızına. Bana kim akar. Bu dünyada yabancıyım, yalnızım, yer beni çekip üzerine yerleştirmiş değil henüz. Ayaklarımın ucuna basarak yaşıyorum.

İneğin sesiyle vakit tamam oluyor. Süt yapmış. Sahici düzgün bir iş. Düşle gerçeğin orta yerinde pencereden bakıyorum: İlk kez bir inekle derin derin bakışıyoruz. Gözlerimiz aynı renk.

Otobüs üzerime bulaşan kireç ve kekik kokusuyla dolu. Zehra dışarıya bakıyor. Topraktan anlıyor ya bana anne gibi gülümsüyor. Soru sormaya gerek görmüyor. Dönüş yolunda okulum, sınavlarım, nerede işime yarayacağını henüz bilemediğim formüllerim, tahtaya yazdığım sloganlar teker teker dönüyorlar bana ama serseri mayınlar gibi etrafa saçılarak.

Kriz

Yol boyunca selamlaşacak kimse bulamadı.

Sabahları, dükkânın içini sokaklara kadar sabunlu sularla paspaslayan kızın ruhu geziniyordu iş yerinin önünde. Ama artık o narin kolları uzaklaşmıştı caddeden. Bebek giysileri satan dükkânın kirlenmiş camında, eğri asılmış bir "taşındık" yazısı vardı sadece. Karşı camekâna elini dayadı. İçeri baktı. Şöhretli insanların Osmanlı yemekleri yedikleri lokantanın şık tefrişatı harap vaziyette. Örtüler yerlerde. Hünkâr babanın yarı içkili o tok sesi, toz içindeki eşyalar arasında infilak ederek dolaşıyor: "Burası yüz yıllık müessese. Herkes yıkılsa biz kalırız".

Demir vitrinde kendi yüzünü gördü birden. Jöleyle diken gibi yaptığı saçlarının arasından gördü. Nereye gitmiş gözlerinin içinde parlayan kandil.

Elleri eczanenin demir kepenklerinin kilidini açarken, gözleri caddenin karşısındaki pizzacının kapalı kepenklerinde durakladı.

Binbir umutla açılış yapmışlardı. Haftalarca sürmüştü üç katlı binanın pizza ve mantı evi olarak düzenlenmesi. Kapı kollarından duvara asılacak tablolara, çatalların modelinden peçetelerin rengine kadar bütün ayrıntılar önemsenmiş, hiçbir masraftan kaçınılmamıştı. Demir, açılış günü, orada çalışacak gençlerin verdiği bir demet merhaba gülünü kurutup eczanenin girişine asmıştı. Kepenkleri artık kapalı olan pizzacının, işlerini uçarak yapan genç siluetleri geçit yaptı zihninde. Mantıları rock "müzik" eşliğinde açmak zorunda kalan teyzelerin yarı şaka yarı ciddi sitemleri arasında, etrafa ses ve ışık saçan üç katlı bina, ölmüştü. Paslanmaya yüz tutan kepenkleriyle caddenin metruk bir hal almasına katkıda bulunuyordu artık.

Ünlü mağazalar bir bir kapandı.

Bir berber Mustafa bir de biz dedi Demir. Bitişikteki kapalı dükkânların önüne demirleri dayadı. Mustafa kaldırımda oturuyor. Cadde ıssızlaştıkça boş dükkân önlerinin yeni yerleşimcileri olarak kendilerini kabul ettiren köpeklerden biriyle atışıyor. Olup bitenlerle ilgili hiçbir günahı olmayan aç bir hayvana sataşıyor, yerinden ediyor.

Çünkü ne yaptığını bilmiyor. Çünkü eşyalarını toplayacakmış bugün. Dükkân sahibi dolar üzerinden yeni kontrat yapalım demiş. Kira artırım

günü geldiğinde ise hacdaymış. Mustafa da çocuklarından cep telefonunu rica etmiş. Adamı Harem-i Şerifte yakalamış.

Sesini iyice yumuşak tutup, özürler dileyerek biraz insaf talep etmesine rağmen, bir sohbet dinlemekte olan “mal sahibi”nin öfkelenmesine mânî olamamış. Mustafa Efendi demiş, verebilen kalır, veremeyen gider. Bu iş böyledir maalesef. Durmadan tekrarlıyormuş:

– Bu mübarek yerlerde bizi nasıl buldunuz!

Dönüşte belli ki hesap sorulacak, telefon numarasını veren oğullardan.

Bir yılın içinde kira artırım günü olması, o yılın çok çabuk geçip gitmesine, ömrün ziyan olmasına sebep olur. Çünkü neredeyse sıfırlanan satışlara karşılık, kiraların artırımı için gelen mal sahiplerinin yüz ifadelerinde bir değişiklik olmamaktadır. Aynı “durumlar beni ilgilendirmez” tavrı, aynı “benim dediğim neyse o” deyip koltuğa yaslanmalar, elleri önden bağlayıp “bu işi uzatmayalım” demeler. Son kerteye kadar hiçbir şey olmuyormuş gibi davranmayı sürdürecekler anlaşılan bu ibretlik adamlar.

İşine-maaşına güvenip alkolik kocasından boşanan Aysel Hanım, daha Demir jöleli saçlarını puslu aynada şöyle bir seyredemeden soluğu eczanede alıyor. İşten çıkarılmış. “Malum, kriz” demişler başka bir şey dememişler. Hata ettim, kocam evimin direğiydi demeye başlıyor yaşadığı acı dolu günleri unutarak. Çayın suyunu koydum ateşe Aysel abla, diyor Demir de. Ne denir ki başka.

Koskoca hâkim emeklisi adamın, emekli karnesiyle ilaçlarını alırken mahcubiyet içinde “yüzde on katılım payını almasanız” demesi... Öldürüyor insanı.

Bir günü bir gününe uymayan Necla giriyor eczaneye.

– Buyurun!

– Ne buyuracakmışım. Oturacağım biraz. Yok mu abla.

Zayıf kuru parmakları titriyor. Ucuzluktan bir bluz istemiş, annesiyle tartışmışlar, yetişkin kızı, yetişkin filan dememiş, biraz dövmüş annesi.

– Karakola gidip şikayette bulunacağım.

Hiç anne şikâyet edilir mi, Necla’ya sıcak bir sarı kantaron suyu içiriliyor.

Çalışma masasının üzerini genç insanların bıraktığı evlilik davetiyeleri doldururdu. Yok artık. Demek düğünler, kavuşmalar erteleniyor.

Kalabalık yüzünden zor adım atılan giyim mağazaları bomboş. Her köşe başında açılan ayakkabı ve elbise tamircileri mahalleyi sarmış.

Kocalar çaresiz bir şekilde kadınların bileziklerine yönelmiş durumda.

Çocuklar yaz için vaat edilen oyuncakların bu yıl da alınamayacağını, bu işin süresiz ertelendiğini duyduklarından derslerine veremiyorlar kendilerini.

Tiyatrolar perdelerini kapatıyorlar. İstanbul Film Festivali alışılmış ilgiyi göremiyor. Sadece televizyondan fragmanlar izleniyor.

Çocukların az diye mızırdandıkları haftalıklar bile yarıya iniyor şimdilerde.

Öğretmen emeklisi Nadire teyzenin oğlu kaza geçirmiş, işini kaybetmiş. Bu durumda bütçeye katkı olsun diye yetmişindeki kadın kalın gözlüklerini takıp dışarıya dantel örüyormuş. Bir isteyen olursa haberiniz olsun diyor. “Öyle eğlence olsun diye yapıyorum”.

Ana caddedeki simitçimiz yürüyen cam tezgâhı kapatmış. Simide bile rağbet kalmamış mı! Eczaneye geldiğinde yanık kokuları yayan köşedeki tombul kestaneci, satılmayıp sertleşen kestaneleri ekmeğine katık ediyor.

Caddeden camiye açılan sokaktaki işportacılar... Onlar hep bir simit bir çayla günü geçirirlerken görülürlerdi. Simitçi de hayatımızdan çekilip gittiğine göre simit severler simitten sonra neye terfî ettiler acaba...

Borç alınacakmış dışarıdan. Borç lafı duymak istemiyor artık insanlar. Demir öğle tatilinde ana caddeyi, sokak aralarını dolaşıyor. Kimi esnaf sabah erkenden hiçbir şey olmuyormuş gibi dükkânını açmış. Gün boyu gelecek bir ya da iki müşteri için. Bosna’da yerle bir edilmiş işyerlerine, itinayla giyinip süslenerek giden insanlar gibi. Bu da bir savaş çünkü.

Derken kocası bir sigorta şirketinde çalışan Zerrin Hanım, beyi ve yeni yürümüş bebeğiyle eczaneye görkemli bir giriş yapıyor. Sigortaları atmış vaziyette. Genç ve dinamik insanlar. Tartışacak mevzuları, kavga edecek enerjileri var. Yeni evlilerin bitmez tükenmez karşılıklı adam etme seansları. Zerrin Hanım’ın tansiyonu ölçülecek. Tansiyonunun tehlikeli bir yükselişe geçtiğinin söylenmesi için yalvaran gözleri haliyle görmezden gelinemeyecek.

– Eşinize biraz özen gösterin, hali pek iyi değil.

Zavallı adam, ya ben! diyecekken içine atıp susacak. Patron maaşının bir yıl süreyle artmayacağını söylemiştir. Zerrin Hanım da hiç halden anlamamakta, hep isteyen çenesini hiç kapamamaktadır.

Kriz merkezinde hiç müşteri kalmadı. Artık ilaçların büyüsü bozuldu. Kimse inanmıyor reçetelere ve doktorlara. İşten çıkarılan gençlerin sivilceleri arttı, şirketlerine müşteri gelmeyen patronların tansiyonları yükseldi.

Tansiyon ölçtürmede patlama var. Bedava olması etkin olabilir tabii. Bu zor günlerde ayakta kalan çok az iş yerinden biri olarak, eczane çalışanlarına düşen en çok da bu: tansiyon ölçmek, soyguncu düzene dair küfürlere ve lanet okumalara eşlik etmemek için dişlerini sıkmak, bir iki ümitvâr sözle insanları uğurlamak.

Demir'e ağır gelen de bu zaten. Kendi derdini hiç açamamak. Akşamları evin yolunu tuttuğunda paratoner gibi negatif yükü toplamış olmak.

Derin Siyah

Onlar soru sorarlar mı, sormazlar. Hani şu meşhur çocukluk soruları. Bütün soruları sorulmadan cevaplanmıştır. Bu sokaklar, bu şehirler çok can kaldırır daha. Dünyanın onlara şefkatten yana verdiği budur. Yer var. Vav harfi gibi kıvrılıp yatabilecekleri türlü çeşit yer seçeneğiyle şehrin yeni zenginleridir onlar.

Masal sevmezler. Masalların masal olduğunu bilirler. İnsanların iyilere, komiklik yapıyorlarmış gibi güleceklerini, ölü prensesleri öpecek prensler sonsuza dek firar etmiş olduklarından, ölmeye meraklı prenseslerin öldükleriyle kalacaklarını bilmiyor musunuz sahi siz kocaman adamlar, derler. Muğlâk olan bir şey yoktur şu dünyada. Birilerinde vardır.

Birilerinde yok. Hayat başka nedir ki. Var-yok.

Gecenin üçü. Hastaların iniltilerine, kanayan organlara, cümle insan mayilerine bulanmış olarak vardiyalı gece nöbetinden dönüyorum. Kendimi önlem olsun diye arabaya kilitlemiş durumdayım. Taksim'den Dolmabahçe'ye inen yolda yavaşlıyoruz çaresiz. Çünkü ışık kırmızıyı gösteriyor. Arabalar yavaşlayınca birilerinin hızlanma vakti giriyor. Sessizliğin içinden, kaldırımların içinden, asfaltın, çalıların, çanların ve minarelerin içinden ince solgun bedenler süzülüp aceleyle arabalara doğru yaklaşıyorlar. Nasıl meyus bakıyorsam, insan sarrafı olmuş, hızlı hareket eden gözler, hiç tereddüt etmeden, zorlanmadan beni yakalıyorlar gece vakti. Eğlenceden dönenleri, arabada arkadaşlarıyla gülüşenleri, hatta şehrin uyuduğu bir vakitte camdan kollarını çıkarıp elleriyle müziğe tempo tutabilen zinde adamları değil ama beni. Yorgunluktan frene tam basamayıp öndeki arabaya doğru kayıp duran beni. Bu saatte de mi?

Ne yapacağımı bilmiyorum. Kırmızı ışık yandıkça yanıyor. İnsanlar camlarını kapatıyorlar, kaçamadık diyorlar.

Hiç akı olmayan simsiyah gözler pencereye dayanıyor. Evet ya, bu saatte de huzurlarınızdayız işte. Birden on altı yaşlarında bir genç geliyor. Cebinden bir kağıt çıkarıp cama dayıyor : "AÇIZ". Hiç komik değil. Hiç küçük değil. Yavaşlayan trafik için uzmanlaşmış prens ve prensesler büyümüş demek. Büyük olan gözlerini kırpmadan bakıyor. Ürküntü veren bir tarzda arsızca gülüyor. Ben de bakıyorum. Ben de kırpmadan.

Yaşlanıyoruz beraber. Birden çözülüyoruz. Yapsın ne yapacaksa. Camı açıyorum. Gözlerim camla kaplanıyor. Ama akmıyor. Tam göremiyorum. Gece vakti seyirlik bir durum olacak. İnsanlar uyanıyor. Biz kayboluyoruz. Neresi burası. Bu çocuk ve bu kadın kim. Kan uykulardayken terli saçları öpülmüş mü hiç? Yağışlı bir günde annesi okul kapısına elinde bir şemsiye ve hırka, yüzünde sarıp sarmalayan bir gülücükle gelmiş mi? Bir bayram sabahı sevdiği bir oyuncak başucunda, üzeri yıldızlarla bezeli güzel bir kutunun içinde... Onu besleyecek, yavaş yavaş salınıp bedenine yayılacak cinsten bir tek anı yok mu şu gece vakti beni koruyacak.

Minikler etrafa dağılmış, yorgun ve bezgin bir şekilde ayaklarını sürüyerek kirli süngerlerle camları silmeye başlıyorlar. İnsanların, silmesinler diye el kol işaretleriyle arabaların içinden çırpınışlarına aldıran yok tabi. Meydan okurcasına camların kirini bulamaç haline getiriyorlar. Hepsinin gözleri simsiyah. Acaba bu ince bedenler yukarı çıkıldıkça her zaman kömür siyahı gözlerle mi sonlanıyor, yoksa renkli gözler de rengini kayıp mı ediyor istikrarı bozmamak için. Daima koyu karanlık gözler. Bir kuyu gibi derin. Okuma yazma bilmeden her şeyi bilen pişmiş ruhlar. Yeşil ışığın yanması bir yıl sürüyor. Kırmızı ve siyah arasında boğuluyorum. Kral gözlerimi kaplayan sıvıya bakıyor. Tiksintiyle bakıyor, tükürüyor içine. Artık çantamdan bir şey çıkarıp verecek cesaretim kalmıyor. Bir şey geliyor aklına. Beni salıveriyor. Arkasını dönüp gidiyor. Bir pislik gibi kalıyorum ortada. Tam olarak ne olduğunu dikiz aynalarından yansıyan müstehzî bakışlardan anlamaya çalışıyorum. Üzerimde insanlara ait ne kadar mayi varsa daha da onlara bulanarak. Yeşille beraber metropol, kırmızı görmüş vahşi boğalar misali, arabaları çocukların üzerine sürüyor. Bir kez daha hızla uzaklaşıyoruz derin siyahtan.